

รายงานฉบับสมบูรณ์
(1 ตุลาคม 2561 – 31 มีนาคม 2562)

โครงการ ติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่องจาก
ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ

จัดทำโดย
นายอนุสรณ์ อินทร์โก

กันยายน 2563

สัญญาเลขที่ RDC62M0002

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ ติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่องจาก
ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุพรรณภูมิ

(1 ตุลาคม 2561 – 31 มีนาคม 2562)

จัดทำโดย

นายอนุสรณ์ อินทร์โก

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเองและสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระเบียบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่าชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่าการเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนอออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการ

มากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย สู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

.....

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ตลอดช่วงระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา โครงการฯ มีการจัดกิจกรรมเพื่อติดตามโครงการวิจัยที่ต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิเดิม โดยมีจำนวนโครงการทั้งหมด 13 โครงการ มีกิจกรรมรูปแบบการติดตามที่หลากหลายและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ และแผนงานของโครงการที่เหลือทั้ง 13 โครงการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และไม่ก่อให้เกิดโครงการที่เป็นปัญหา ปิดโครงการไม่ได้แก่แหล่งทุนผู้ให้ทุนวิจัย ประกอบกับ มีการถอดบทเรียนบางโครงการเพื่อสื่อสารถึงประสบการณ์ บทเรียนที่ได้จากการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคตลอดกระบวนการวิจัย แต่สุดท้ายทุกโครงการก็บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ได้ และปิดโครงการสำเร็จลุล่วงทุกโครงการ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า โครงการวิจัยภายใต้ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิเดิม ได้ดำเนินโครงการสำเร็จลุล่วงทุกโครงการ ไม่มีโครงการใดค้าง ภายใต้การติดตามของ โครงการ ติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่อง ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ เพื่อให้เกิดภาพและความทรงจำที่ดีแก่ผู้ร่วมทำวิจัยทุกทีมวิจัยต่อไป

ติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่อง
ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ
กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บอกเล่าเพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน	I
บทสรุปผู้บริหาร	II
สารบัญ	IV
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 พัฒนาการติดตามโครงการวิจัยภายใต้การดูแลของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุพรรณภูมิ	3
1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน	7
1.5 วิธีการดำเนินงาน	7
1.6 แผนการติดตาม ตามกิจกรรมโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น	9
1.7 แผนการจัดกิจกรรมเสริม เพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น	13
1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	15
1.9 ประวัติหัวหน้าโครงการ	15
บทที่ 2 กระบวนการดำเนินงาน	
2.1 กระบวนการดำเนินงาน	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	
3.1 สถานการณ์โครงการ	22
3.2 การติดตามโครงการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น	23
3.2.1 โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินโครงการ	25
3.2.2 โครงการที่อยู่ระหว่างจัดทำรายงานเพื่อปิดโครงการ	41
3.2.3 โครงการที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว	62
3.2.4 โครงการที่ส่งรายงานล่าช้า	67
3.2.5 โครงการที่ปิดไม่สมบูรณ์	68
3.3 การถอดบทเรียนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการที่รับผิดชอบ	68
บทที่ 4 ผลการติดตาม	
4.1 โครงการระยะกลางน้ำ	70

4.2 โครงการระยะกลางน้ำ	71
4.3 ผลการถอดบทเรียนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการที่รับผิดชอบ	75
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	78
ภาคผนวก	
ก. กำหนดการการถอดบทเรียนชุดโครงการหนี้สิน	80
ข. รายงานการประชุมการวางแผนถอดบทเรียนโครงการชุดหนี้สิน	81

บทนำ

ติดตามงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

จากการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ศูนย์ประสานงานฯ มีจุดมุ่งหมาย แบ่งตามยุคดังนี้

ยุคที่ 1 ยุคแรกแห่งการขับเคลื่อนเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2550 เป้าหมายเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านกระบวนการพัฒนาและหนุนเสริมงานวิจัยในการพัฒนาสู่การเป็นพี่เลี้ยงงานวิจัยแบบมืออาชีพ

ยุคที่ 2 เป็นยุคขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่การเรียนรู้การสอนในสถาบันการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2553 เป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาและคณาจารย์ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อใช้เป็นพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม (Social Lab)

ยุคที่ 3 เป็นยุคขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สร้างเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชิงสถาบันการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2556 เป้าหมายสำคัญเพื่อค้นหาแนวทางการหนุน “นักวิชาการ” ในเครือข่ายทำวิจัยและพัฒนาระบบวิจัยของสถาบันเพื่อรับใช้สังคม/ท้องถิ่น/ชุมชน ตามยุทธศาสตร์ของภาคกลาง ตะวันตก ตะวันออก ในด้านการขยายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเข้าสู่หน่วยงานอื่นๆ

จากการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้ง 3 ยุคของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิได้ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี ระยอง ปราจีนบุรี นครนายก สระบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และชัยนาท ก่อเกิดโครงการจำนวนทั้งสิ้น 61 โครงการ ในประเด็น ประวัติศาสตร์ชุมชน เกษตรและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน การจัดการหนี้สิน สุขภาวะชุมชน สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งมีผลการดำเนินการที่สำคัญ คือ 1. นำร่องการสนับสนุนงาน CB-MAG ในพื้นที่ภาคกลาง ตะวันตก และตะวันออก ขยายผลการเรียนรู้เชิงแนวคิด/หลักการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่สถาบันการศึกษาหลายแห่งในเขตพื้นที่ภาคกลาง ตะวันตก และตะวันออก จนเกิดเป็นโครงการวิจัย CB-MAG ที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และชุมชนท้องถิ่นอย่างมีรูปธรรม 2. การพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและติดตามสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยเฉพาะการขับเคลื่อน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในกลุ่มของมหาวิทยาลัย จนเกิดสัญญาความร่วมมือ (MOU) ระหว่าง สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยเกริก3. ผลักดันเครือข่ายความร่วมมือการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ 2561 พบว่า ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ มีข้อจำกัดในการบริหารจัดการโครงการวิจัย เนื่องจากภารกิจที่มากขึ้นในหลายๆ ด้านของผู้ประสานงานในฐานะอาจารย์ในสถาบันการศึกษาที่มีภารกิจตามกรอบหน้าที่ของอาจารย์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ประสานงานที่มีการเปลี่ยนแปลงคนเข้าออกบ่อย ไม่สามารถทำงานเป็นระยะเวลานานพอที่จะสนับสนุนโครงการวิจัยท้องถิ่นได้อย่างเข้าใจลึกซึ้ง จึงเป็นผลให้เกิดปัญหาในการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยและไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งขณะนี้ยังมีโครงการที่ต้องติดตามหนุนเสริมทั้งหมด 13 โครงการ โดยมีสถานะโครงการแตกต่างกัน ดังนี้

1. กลุ่มโครงการระยะต้นน้ำ จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ 1) PDG61M0002 การสำรวจปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหของประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 2) RDG61M0020 การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มโครงการระยะกลางน้ำ จำนวน 8 โครงการ ได้แก่ 1) RDG60M0010 แนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจ พื้นที่ศูนย์อาหารพนักงานห้างสรรพสินค้าไอวี่ดีซี พระรามเก้า กรุงเทพมหานคร 2) RDG60M0011 แนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร 3) RDG60M0015 การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย 4) RDG60M0016 แนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรหมู่ 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 5) RDG60M0017 บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 6) RDG60M0018 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรที่เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตำบลบางซุด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท 7) RDG60M0019 การจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลชัยนาทรายณ์ 8) RDG60M0020 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดการด้านการตลาดดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

3. กลุ่มโครงการระยะปลายน้ำ จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ 1) RDG59M0019 แนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 2) RDG59M0020 รูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุตำบลศิระจรเข้น้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบลศิระจรเข้น้อย

อ.บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 3) RDG60M0021 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนกิ่งเมือง กิ่งชนบท โดยความร่วมมือของชุมชน จังหวัดปทุมธานี

จากข้อจำกัดในการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิจึงหารือร่วมกับฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อทบทวนการดำเนินงานและหาแนวทางการจัดการงานที่อยู่ระหว่างดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2561 โดยมีข้อสรุปร่วมกันในการปรับรูปแบบการทำงานใหม่ในปีงบประมาณ 2562 ในลักษณะการติดตามหนุนเสริมโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทุนไปแล้วให้เสร็จสมบูรณ์อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2562 จึงมีภารกิจสำคัญดังนี้

1. ติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 13 โครงการให้แล้วเสร็จสมบูรณ์
2. ทบทวนผลการดำเนินงานและถอดบทเรียนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
3. พัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการเขียนรายงานวิจัยและรายงานสรุปการเงินโครงการวิจัย
4. เวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานวิจัย และสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน
5. เขียนบทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE : Research Exploitation) อย่างน้อย 5 เรื่อง
6. เข้าร่วมประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยไปแล้ว จำนวน 13 โครงการให้ดำเนินการวิจัยจนแล้วเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 เพื่อเขียนบทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE : Research Exploitation) อย่างน้อย 5 เรื่อง และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ

1.3 พัฒนาการติดตามโครงการวิจัยภายใต้การดูแลของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ

1.3.1 RDG59M0019 โครงการ แนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุ โดยความร่วมมือของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลสถานการณ์และความต้องการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุในชุมชนบางพลีนคร 2) ทบทวนบทเรียน วิเคราะห์ปัจจัยและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการพัฒนาสุขภาพกายและใจของชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร และ3) ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริม สุขภาพกายและใจโดยความร่วมมือของชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร โครงการนี้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัยเมื่อ 30 เมษายน 2561 ทางทีมวิจัยได้จัดส่งโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์และเอกสารสรุปการเงินเรียบร้อยแล้ว กำลังอยู่ในขั้นตอนพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาจากฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

1.3.2 RDG59M0020 โครงการ รูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ ตำบลศิระจรเข้ น้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อศึกษาทบทวนบทเรียนของชมรมผู้สูงอายุ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและคนในชุมชน 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น วัด บริษัทเอกชน เป็นต้น 4) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ โครงการนี้สิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมโครงการวิจัยแล้วเช่นกัน เมื่อ 30 เมษายน 2561 มีการดำเนินกิจกรรมวิจัยเสร็จสิ้นทุกกิจกรรมแล้ว แต่ยังไม่ได้จัดส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และ เอกสารสรุปการใช้เงินให้เรียบร้อย

1.3.3 RDG60M0010 โครงการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจพื้นที่ศูนย์อาหารพนักงานห้างสรรพสินค้าไอวี่ดีซี พระรามเก้า กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ของผู้ประกอบการร้านอาหารรายย่อยกลุ่มอมทรัพย์แม่คำปากหวาน 2) เพื่อศึกษาการประกอบการร้านอาหารรายย่อยของกลุ่มอมทรัพย์แม่คำปากหวาน 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มอมทรัพย์แม่คำปากหวาน โครงการนี้เพิ่งได้รับการอนุมัติงบประมาณอุดหนุนการวิจัยในงวดที่ 2 และกำลังสิ้นสุดสัญญาการดำเนินการวิจัย ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 ซึ่งต้องขอขยายระยะเวลาในการทำกิจกรรมวิจัย และยังเหลือกิจกรรมวิจัยที่ต้องดำเนินการดังนี้ 1) ทดลองปฏิบัติการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพอาหารและการบริการ 2) เวทีสรุปวิเคราะห์แนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพอาหารและการบริการ 3) เวทีสรุปบทเรียน 4) จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ และ 5) จัดทำรายงานผลการวิจัย

1.3.4 RDG60M0011 แนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่และแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในคลองบางเขนกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อทบทวนบทเรียนในการจัดการคุณภาพน้ำในคลองบางเขนของเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้อง 3) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างการเรียนรู้และกระบวนการมีส่วนร่วมให้เครือข่ายในการจัดการคุณภาพน้ำในคลองบางเขนกรุงเทพมหานคร โครงการนี้จะสิ้นสุดระยะเวลาโครงการในวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ปัจจุบันยังเหลือค้างส่งรายงานความก้าวหน้างวดที่ 2 เพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัยในงวดที่ 3 เพื่อทำกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) ทดลองกระบวนการเรียนรู้ 2) เวทีสรุปผลการทดลองและบทเรียนการดำเนินงาน 3) เวทีเผยแพร่ผลงานวิจัย 4) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.3.5 RDG60M0015 การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย มีวัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้แนวทางและรูปแบบการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรในระดับพื้นที่ 2) เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 3) เพื่อหนุนเสริมกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของเกษตรกร โครงการนี้จะสิ้นสุดระยะเวลาการทำวิจัยในวันที่ 31 มกราคม 2562 ยังเหลือการทำกิจกรรมวิจัยดังนี้ 1) การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 2) เวทีเผยแพร่ผลงานวิจัย และ 3) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.3.6 RDG60M0016 แนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม หมู่ 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม (หมู่ 7) ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อศึกษาปัญหาหนี้สินและระบบการเกษตรของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม (หมู่ 7) ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 3) เพื่อศึกษาบทเรียนในการพัฒนาเกษตรชีววิถีของกลุ่มจากอดีต-ปัจจุบัน ของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม (หมู่ 7) ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถีอย่างยั่งยืน โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาการทำวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และขอขยายเวลาถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 ยังเหลือกิจกรรมวิจัยที่จะต้องทำดังนี้ 1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์ ดังนั้นต้องมีการขยายเวลาเพื่อทำกิจกรรมวิจัย และขยายการใช้งบประมาณ

1.3.7 RDG60M0017 บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแวน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการเกิดหนี้ และสถานการณ์ของหนี้สินของกลุ่มเกษตรรวมใจ 2) เพื่อศึกษาบทเรียน ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรรวมใจ ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 3) เพื่อศึกษาความรู้ใหม่ ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และขอขยายเวลาถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 แต่ยังเหลือกิจกรรมวิจัย 5 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์ จึงต้องขอขยายระยะเวลาการใช้งบประมาณ และกิจกรรมวิจัย

1.3.8 RDG60M0018 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรที่เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตำบลบางซุด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาหนี้สินของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร 2) เพื่อศึกษาบทวนรูปแบบการเกษตรของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 3) เพื่อศึกษารูปแบบการเกษตรครบวงจรของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาการทำวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และขอขยายเวลาถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 เช่นกัน ซึ่งยังเหลือกิจกรรมวิจัยอีก 5 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์ จึงต้องมีการขยายระยะเวลาการทำกิจกรรมวิจัย

1.3.9 RDG60M0019 การจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลชัยนารายณ์ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์และการแก้ไขปัญหaxyขยะตั้งแต่อดีต-ปัจจุบันของตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกาทิ้งขยะ ปริมาณขยะและประเภทขยะที่เกิดขึ้นในตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกวิธีของตำบลชัย

นารายณ์ อำเภอย้ายบาดาล จังหวัดลพบุรี และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความตระหนักและการจัดการปัญหาขยะร่วมกันของชุมชนตำบลชัยนารายณ์ อำเภอย้ายบาดาล จังหวัดลพบุรี โครงการนี้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัยแล้ว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 และทีมวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้เพียงครึ่งทาง ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิจึงมีความเห็นให้ยุติการดำเนินกิจกรรมโครงการในส่วนที่เหลือ และให้ทีมวิจัยทำรายงานปิดโครงการวิจัยระยะที่ 1

1.3.10 RDG60M0020 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดการด้านการตลาดดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทบทวนสถานการณ์การผลิตผลิตภัณฑ์ การจัดการตลาด และรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม 2) เพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการวัตถุดิบ การบริหารการผลิต และการบริหารการกระจายสินค้า 4) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของตลาดที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปสู่การจัดการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน โครงการนี้กำลังสิ้นสุดเวลาการทำกิจกรรมวิจัย ในวันที่ 31 มกราคม 2562 และยังมีเหลือกิจกรรมวิจัย ดังนี้ 1) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลงานวิจัย 2) เวทีถอดบทเรียน 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.3.11 RDG60M0021 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนกึ่งเมือง กึ่งชนบท โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 1) เพื่อศึกษาศักยภาพทรัพยากร ความรู้ และภูมิปัญญาของชุมชน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพผู้วิสาหกิจชุมชนโดยมีส่วนร่วมของจังหวัดปทุมธานี โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการกิจกรรมวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และยังมีเหลือการส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และรายงานสรุปการใช้เงินอุดหนุนการวิจัย

1.3.12 PDG61M0002 การสำรวจปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาศักยภาพ/ทุนทางสังคมในชุมชน ความต้องการในการแก้ไขปัญหาของคนใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ 2) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน 3) เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยร่วมกับนักวิจัยชุมชน 3 โครงการ โครงการนี้เพิ่งได้รับเงินอุดหนุนการวิจัย เมื่อเดือนสิงหาคม 2561 มีกิจกรรมวิจัยที่ต้องติดตามสนับสนุนดังนี้ 1) การประชุมทีมวิจัยประจำเดือน 2) เวทีทำความเข้าใจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) เก็บข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา (สภาพ/บริบทชุมชน ปัญหาในชุมชน ความต้องการในการแก้ไขปัญหา ทุนชุมชน กลุ่มต่างๆ ฯลฯ) 4) วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เชื่อมโยงและจัดลำดับความสำคัญ/ความเร่งด่วนของปัญหา 5) นำเสนอข้อมูลให้กับชุมชนและรับฟังความคิดเห็น 6) จัด

ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 3 โครงการ 7) จัดทำเอกสารเสนอหัวข้อโครงการวิจัย พร้อมจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.3.13 RDG61M0020 การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โดย การมีส่วนร่วมของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาและพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ 3) เพื่อศึกษาและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โครงการนี้เพิ่งได้รับงบประมาณอุดหนุนการวิจัยเมื่อเดือนกันยายน 2561 ที่ผ่านมา ยังไม่ได้เริ่มกิจกรรมวิจัย

1.4. ขอบเขตการดำเนินงาน

1.4.1 พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่

จังหวัดกรุงเทพมหานคร (เขตสายไหม เขตห้วยขวาง เขตบางเขน) จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดชัยนาท จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดลพบุรี

1.4.2 ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร

สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์แม่ค้าปากหวาน

สมาชิกเครือข่ายรักษ์คลองบางเขน

สมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรรวมใจ กลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก

สมาชิกกลุ่มผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์

1.4.3 ระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2561 – 31 มีนาคม 2562

1.5. วิธีการดำเนินงาน

1.5.1 วิธีการดำเนินงาน

1. ติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 13 โครงการให้แล้วเสร็จสมบูรณ์
2. ทบทวนผลการดำเนินงานและถอดบทเรียนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
3. พัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการเขียนรายงานวิจัยและรายงานสรุปการเงินโครงการวิจัย
4. เวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานวิจัย และสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน
5. เขียนบทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE : Research Exploitation) อย่างน้อย 5 เรื่อง

6. เข้าร่วมประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

1.5.2 ระเบียบวิธีวิจัย

1. การสังเกตสถานการณ์ ปัญหา สาเหตุ ผลที่เกิดขึ้น ในระหว่างการทำงาน
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในระหว่างการทำงาน
3. การสรุปถอดบทเรียนนักวิจัยโครงการย่อย

1.6 แผนการติดตาม ตามกิจกรรมของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

โครงการ	ระยะเวลาสิ้นสุด	กิจกรรมวิจัยที่ต้องติดตาม	เดือน					
			ต.ค.1	พ.ย.61	ธ.ค.61	ม.ค.62	ก.พ.62	มี.ค.62
โครงการระยะปลายน้ำ								
1) RDG59M0019 ผู้สูงอายุบางพลีนคร	30 เมษายน 2561	1) แก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์	*	*				
2) RDG59M0020 ผู้สูงอายุ ตำบลศิระจรเข้ น้อย	30 เมษายน 2561	1) จัดทำใบสรุปการเงิน 2) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ 3) แก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*		
3) RDG60M0021 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนกิ่งเมือง กิ่งชนบท	31 ตุลาคม 2561	1) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ 2) รายงานสรุปการใช้เงิน	*	*	*			
โครงการระยะกลางน้ำ								
4) RDG60M0010 ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี	30 พฤศจิกายน 2561 (ขยายเวลาทำกิจกรรมแล้ว)	1) ทดลองปฏิบัติการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพอาหารและการบริการ 2) เวทีสรุปวิเคราะห์แนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพอาหารและการบริการ 3) เวทีสรุปบทเรียน 4) จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ 5) จัดทำรายงานผลการวิจัย	*	*	*	*	*	*

1.6 แผนการติดตาม ตามกิจกรรมของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ต่อ)

โครงการ	ระยะเวลาสิ้นสุด	กิจกรรมวิจัยที่ต้องติดตาม						
			ต.ค.1	พ.ย.61	ธ.ค.61	ม.ค.62	ก.พ.62	มี.ค.62
โครงการระยะกลางน้ำ								
5) RDG60M0011การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน	31 ธันวาคม 2561	1) ทดลองกระบวนการเรียนรู้ 2) เวทีสรุปผลการทดลองและบทเรียนการดำเนินงาน 3) เวทีเผยแพร่ผลงานวิจัย 4) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*	*	*
6) RDG60M0015 การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร	31 มกราคม 2562	1) การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 2) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 3) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*	*	*
7) RDG60M0016 เกษตรชีวิวิถี ตำบลเกาะขนุน	31 ตุลาคม 2561 (ขยายเวลาทำกิจกรรมแล้ว)	1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*	*	*

1.6 แผนการติดตาม ตามกิจกรรมของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ต่อ)

โครงการ	ระยะเวลาสิ้นสุด	กิจกรรมวิจัยที่ต้องติดตาม	เดือน					
			ต.ค.1	พ.ย.61	ธ.ค.61	ม.ค.62	ก.พ.62	มี.ค.62
โครงการระยะกลางน้ำ								
8) RDG60M0017 บทเรียนความรู้สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน ตำบลหนองแห่น	31 ตุลาคม 2561 (ขยายเวลาทำกิจกรรมแล้ว)	1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*	*	*
9) RDG60M0018 การเกษตรครบวงจรที่เหมาะสม ตำบลบางซุด	31 ตุลาคม 2561 (ขยายเวลาทำกิจกรรมแล้ว)	1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*	*	*
10) RDG60M0019 การจัดการขยะตำบลชัยนารายณ์	31 กรกฎาคม 2561	1) จัดทำรายงานปิดโครงการ 2) จัดทำใบสรุปการเงิน	*	*	*			
11) RDG60M0020 ดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูกเขตหนองจอก	31 มกราคม 2562	1) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลงานวิจัย 2) เวทีถอดบทเรียน 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	*	*	*	*	*	*

1.6 แผนการติดตาม ตามกิจกรรมของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ต่อ)

โครงการ	ระยะเวลาสิ้นสุด	กิจกรรมวิจัยที่ต้องติดตาม	เดือน					
			ต.ค.1	พ.ย.61	ธ.ค.61	ม.ค.62	ก.พ.62	มี.ค.62
โครงการระยะต้นน้ำ								
12) PDG61M0002 การสำรวจปัญหาในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	31 มกราคม 2562	1) เวทีทำความเข้าใจชุมชนและหน่วยงาน 2) เก็บข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา 3) วิเคราะห์ข้อมูล 4) นำเสนอข้อมูลให้กับชุมชนและรับฟังความคิดเห็น 5) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 3 โครงการ 6) จัดทำเอกสารเสนอหัวข้อโครงการวิจัยพร้อมจัดทำรายงาน	*	*	*	*	*	*
13) RDG61M0020 การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านขุนทรัพย์	31 ธันวาคม 2562	1) เวทีชี้แจงโครงการ 2) การค้นหารูปแบบการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน 3) การสร้างแบบจำลองการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน 4) เวทีรับฟังความเห็น	*	*	*	*	*	*

1.7 แผนการจัดกิจกรรมเสริม เพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	โครงการวิจัยเป้าหมาย
1) ทบทวนและถอดบทเรียนการทำงานวิจัยท้องถิ่น	1) เพื่อทบทวนการทำกิจกรรมวิจัยเพื่อท้องถิ่นในช่วงที่ผ่านมา 2) เพื่อสรุป และถอดบทเรียนความเข้าใจการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 3) เพื่อสรุปผลที่ได้ ปัญหาและอุปสรรคของการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และให้กำลังใจในการทำงานในกิจกรรมส่วนที่เหลือ	1) RDG60M0010 ร้านอาหารรายย่อยห้างสรรพสินค้าโรตัสซี
		2) RDG60M0011การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน
		3) RDG60M0015 การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร
		4) RDG60M0016 เกษตรชีวิวิถี ตำบลเกาะขนุน
		5) RDG60M0017 บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สินตำบลหนองแห่น
		6) RDG60M0018การเกษตรครบวงจรที่เหมาะสม ตำบลบางซุด
2) พัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	1) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเขียนรายงานวิจัยและรายงานสรุปการเงินโครงการวิจัย	1) RDG60M0010 ร้านอาหารรายย่อยห้างสรรพสินค้าโรตัสซี
		2) RDG60M0011การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน
		3) RDG60M0015 การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร
	2) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	4) RDG60M0016 เกษตรชีวิวิถี ตำบลเกาะขนุน
		5) RDG60M0017 บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สินตำบลหนองแห่น
		6) RDG60M0018การเกษตรครบวงจรที่เหมาะสม ตำบลบางซุด
		7) RDG61M0020 การบริหารสวนเกษตรบ้านพุนทรัพย์

1.7. แผนการจัดกิจกรรมเสริม เพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ต่อ)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	โครงการวิจัยเป้าหมาย
3) เวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การค้นหาโจทย์วิจัยเพื่อท้องถิ่น	1) เพื่อนำเสนอกระบวนการค้นหาโจทย์วิจัยเพื่อท้องถิ่น 2) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การค้นหาโจทย์วิจัยเพื่อท้องถิ่น	1) PDG61M0002 การสำรวจปัญหาในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
4) เวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	1) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการวิจัย 2) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในเขตเมือง กรุงเทพฯ และปริมณฑล	1) RDG60M0010 ร้านอาหารรายย่อยห้างสรรพสินค้า ivoiree 2) RDG60M0011การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน 3) RDG61M0020 การบริหารสวนเกษตรบ้านพุทธทรัพย์ 4) PDG61M0002 การสำรวจปัญหาในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 5) RDG60M0020 ดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูก หนองจอก

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เชิงการวิจัย

1. โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่สามารถดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 13 โครงการ
2. ความรู้ที่เป็นบทเรียนการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น
3. บทความการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (RE) จำนวน 5 เรื่อง และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ

เชิงการพัฒนา

1. นักวิจัยชุมชนได้พัฒนาศักยภาพและมีความรู้การทำงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน
2. เกิดการพัฒนาพี่เลี้ยงนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น อย่างน้อย 3 โครงการ (ชุดโครงการจัดการหนี้สินเกษตรกร ชุมชนฐานรากชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท และโครงการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจ พื้นที่ศูนย์อาหารพนักงานห้างสรรพสินค้าโชรต์ซี พระรามเก้า กรุงเทพมหานคร)
3. ชุมชนพื้นที่วิจัยสามารถใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรู้สถานการณ์ ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ในอนาคต

1.9 ประวัติหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-นามสกุล	อนุสรณ์ อินทร์โก
วัน เดือน ปีเกิด	18 ธันวาคม 2523 อายุ 38 ปี
ที่ทำงาน	คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
โทรศัพท์/โทรสาร	02-3298520
มือถือ	0935781234
E-mail	modtouryai@gmail.com
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 42/10 หมู่ 1 ต.แม่่น้ำ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี 84330
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2552 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ.2546 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร (เกียรตินิยมอันดับสอง) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประสบการณ์ทำงาน เกษตรกร ชุมชนส่วนตัว
บทบาทหน้าที่

1. ติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้แล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์
2. ร่วมกิจกรรมกับ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามที่ร้องขอ

บทที่ 2

กระบวนการดำเนินงาน

2.1 กระบวนการดำเนินงาน

จากการดำเนินโครงการติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ สามารถสรุปกิจกรรมการดำเนินงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2.1 แสดงกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการฯ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 - พฤษภาคม พ.ศ. 2562

วัน/เดือน/ปี	ทีมงาน	โครงการ	สถานที่	กิจกรรม
13 ธันวาคม 2561	1. นายอนุสรณ์ อินโก 2. นางสาวอन्नวิดา ปัฐมานันท์ 3. นางสาวสุญาดา โสรธร 4. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุก	ประชุมทีมงานติดตาม - ชี้แจงและวางแผนการดำเนินโครงการฯ -หารือการดำเนินงาน จัดวางบทบาทและมอบหมายส่วนงานที่ต้องรับผิดชอบ		
17 ธันวาคม 2561	1. นายอนุสรณ์ อินโก 2. นางสาวอन्नวิดา ปัฐมานันท์ 3. นางสาวสุญาดา โสรธร 4. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุก	การสำรวจปัญหาในเขต ทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	-	- วางแผนการจัดเวที แลกเปลี่ยน ประสบการณ์เพื่อค้นหา โจทย์วิจัย
25 ธันวาคม 2561	1. นายอนุสรณ์ อินโก 2. นางสาวไพลิน กล้าจริง 3. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุก	ประชุมทีมงานติดตาม - ชี้แจงโครงการติดตามฯ - วางแผนการติดตามโครงการการสำรวจปัญหาในเขตทุ่งครุ กทม. - หารือการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อค้นหาโจทย์วิจัย		
29 ธันวาคม 2561	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุก	ประชุมทีมงานติดตาม (ย่อย) - วางแผนการติดตามโครงการ Show DC, คลองบางเขน, สวนเกษตร พูนทรัพย์, ดินพร้อมปลูก		
2 มกราคม 2562	1. นายอนุสรณ์ อินโก 2. นางสาวอन्नวิดา ปัฐมานันท์	ประชุมทีมงานติดตาม		

วัน/เดือน/ปี	ทีมงาน	โครงการ	สถานที่	กิจกรรม
	3. นางสาวไพลิน กล้าจริง 4. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์ 5. นางสาวสุญาดา โสรธร			
9 มกราคม 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน		- ติดตามการทำงานของทีมงานวิจัย - รวบรวมเอกสารการเงินของทีมงานวิจัย
11 มกราคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร	ดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูกเขตหนองจอก	สจล.	- ติดตามการทำรายงานฉบับสมบูรณ์ - สนับสนุนการจัดเวทีเผยแพร่งานวิจัย
18 มกราคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน		- วางแผนการจัดกิจกรรมถอดบทเรียน - ประเมินผู้เข้าร่วม
20 มกราคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์ 3. นางสาวศศิธรณ ใจอาสา	การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน	ศาลาประชาคมคลองบางเขน	ถอดบทเรียนทีมงานวิจัย - ทบทวนความเข้าใจการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - กิจกรรมที่ทำมา - สิ่งที่ได้เรียนรู้ - สิ่งที่ต้องการพัฒนา
21 มกราคม 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านขุนทรัพย์		ติดตามการดำเนินงานของทีมงานวิจัย
25 มกราคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ประชุมทีมติดตาม (ย่อย) - สรุปกิจกรรมถอดบทเรียนคลองบางเขน - หาหรือการติดตามทีมงานวิจัย “การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชนผักไร้สารบ้านขุนทรัพย์”		
27 มกราคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านขุนทรัพย์	ชุมชนเกษตรขุนทรัพย์	ลงพื้นที่ติดตาม - ทีมวิจัยชี้แจงโครงการ - วางแผนกิจกรรมถอดบทเรียน

วัน/เดือน/ปี	ทีมงาน	โครงการ	สถานที่	กิจกรรม
29 มกราคม 2562	1. นายอนุสรณ์ อินโก 2. นางสาวอรรณวีดา ปัฐมานันท์ 3. นางสาวไพลิน กล้าจริง 4. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์	ประชุมทีมติดตาม		
31 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์	ประชุมทีมติดตาม (ย่อย) - ออกแบบกิจกรรมถอดบทเรียนสวนเกษตรพุทธรักษ์ - ประสานงานร่วมกับทีมวิจัย - ประสานสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม		
9 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโคราช		- ติดตามการทำงานของ ทีมวิจัย
		การบริหารจัดการสวน เกษตรชุมชน ผักไร้สาร บ้านพุทธรักษ์		- ปรับรูปแบบกิจกรรม ถอดบทเรียนสวนเกษตร พุทธรักษ์
12 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโคราช	พระราม 9	ลงพื้นที่ - ถอดบทเรียน - ร่วมวางแผนจัด กิจกรรมเผยแพร่ งานวิจัย
15 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโคราช		วางแผนกิจกรรมถอด บทเรียน
		การบริหารจัดการสวน เกษตรชุมชน ผักไร้สาร บ้านพุทธรักษ์		ออกแบบและวางแผน กิจกรรมถอดบทเรียน
20 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์	การบริหารจัดการสวน เกษตรชุมชน ผักไร้สาร บ้านพุทธรักษ์		ประสานยืนยันสถานที่ สำหรับจัดกิจกรรมถอด บทเรียน
22 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพฤกษ์ 3. นางสาวศศิธรณ ใจอาสา	การบริหารจัดการสวน เกษตรชุมชน ผักไร้สาร บ้านพุทธรักษ์		เตรียมอุปกรณ์สำหรับ ทำกิจกรรมถอดบทเรียน
23-24 กุมภาพันธ์	1. นางสาวสุญาดา โสรธร	การบริหารจัดการสวน	ศูนย์ฝึกอบรม	ถอดบทเรียน

วัน/เดือน/ปี	ทีมงาน	โครงการ	สถานที่	กิจกรรม
2562	2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์ 3. นางสาวศศิวรรณ ใจอาสา	เกษตรชุมชน ผักไร้สาร บ้านขุนทรัพย์	V-Train	- ความเข้าใจการทำงาน วิจัยเพื่อท้องถิ่น - กิจกรรมที่ได้ทำมา - สิ่งที่ได้เรียนรู้ - สิ่งที่ต้องการพัฒนา - บอร์ดเกมฝึกวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน - สันทนาการ - ทบทวนเป้าหมายการดำเนินงาน
26 กุมภาพันธ์ 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี		ประสานข้อมูลร่วมกับ ทีมวิจัยเพื่อออกแบบ กิจกรรม
1 มีนาคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี	พระราม 9	ลงพื้นที่ จัดเตรียมสถานที่สำหรับ ทำกิจกรรม
15 มีนาคม 2562	1. นายปิยุตม์ รุจิวิชัย	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี	พระราม 9	ติดตามการเงิน
4-5 มีนาคม 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี		เตรียมอุปกรณ์สำหรับ ทำกิจกรรม
8 มีนาคม 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี		ลงพื้นที่ - กิจกรรมเผยแพร่ งานวิจัย - สรุปรบทเรียนการ ดำเนินงานของทีมวิจัย
22 มีนาคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ประชุมทีมติดตาม (ย่อย) สรุปการดำเนินงานติดตามทุกโครงการ		
24-26 มีนาคม 2562	1. นายปิยุตม์ รุจิวิชัยกุล	ติดตามการเงินโครงการกลุ่มโลคอลแอค/ Show DC พระรามเก้า (ต่อ)		
27 เมษายน 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ประชุมทีมติดตาม (ย่อย) ติดตามผลสรุปการติดตามโครงการ		

วัน/เดือน/ปี	ทีมงาน	โครงการ	สถานที่	กิจกรรม
14 พฤษภาคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	ประสานโครงการทุกโครงการ เพื่อติดตามสถานการณ์		
16-18 พฤษภาคม 2562	1 นายปิยุตม์ รุจิณชัยกุล	ติดตามการเงินโครงการคลองบางเขน		
17 พฤษภาคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	วางแผนการจัดทำรายงานการดำเนินงานติดตาม		
22 พฤษภาคม 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	การจัดการน้ำแบบมี ส่วนร่วมของคลอง บางเขน		- ติดตามการทำรายงาน เพื่อปิดโครงการ - ตรวจสอบรายงาน การเงิน
23 พฤษภาคม 2562	1. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	การจัดการน้ำแบบมี ส่วนร่วมของคลอง บางเขน		ติดตามการทำรายงาน เพื่อปิดโครงการ
30 พฤษภาคม 2562	1. นางสาวสุญาดา โสรธร 2. นางสาวฐิติลักษณ์ เครือพุกษ์	จัดทำรายงานการดำเนินงานติดตาม		

ตลอดระยะเวลา 6 เดือน ทีมงานติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฯ มีกระบวนการดำเนินงานประกอบไปด้วย

1. การติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. การจัดกิจกรรมถอดบทเรียนนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น
3. ประชุมถอดบทเรียนทีมงานถอดบทเรียน
4. ประชุมถอดบทเรียนทีมงานติดตามระหว่างกิจกรรมและหลังการลงพื้นที่ติดตามโครงการ
5. ประชุมทีมงานติดตามเพื่อทบทวนสถานการณ์การทำงาน วางแผนการทำงาน และสรุปค่าใช้จ่ายใน

การดำเนินกิจกรรมและลงพื้นที่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

3.1 สถานการณ์โครงการ

ตารางที่ 3.1.1 แสดงภาพรวมสถานการณ์โครงการ

สถานภาพโครงการ	ระยะพัฒนาโครงการวิจัย (ต้นน้ำ)		ระยะติดตามหนุนเสริม (กลางน้ำ)		ระยะสิ้นสุดโครงการ (ปลายน้ำ)			
	อยู่ระหว่างการประสานงาน/ พัฒนาโครงการวิจัย (1)	อยู่ระหว่างการเขียน/พิจารณาเอกสารเชิงหลักการ(CP) (2)	อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ (3)	ขยายระยะเวลาดำเนินโครงการ (4)	อยู่ระหว่างจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (5)	ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว (6)	ส่งเล่มรายงานล่าช้า (7)	ส่งรายงานแล้ว (ปิดแบบไม่สมบูรณ์) (8)
			- การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์		- การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน	- ร้านอาหารรายย่อย ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี - ดินหมักพร้อมปลูกเขตหนองจอก	- บางพลีนคร - ชุดหนังสือ (4) - เศรษฐกิจฐานราก - ศรีษะจระเข้น้อย	- ชัยนารายณ์ - ทุ่งครุ (มจร)
จำนวนโครงการ (ณ ปัจจุบัน)	0	0	1	0	1	2	7	2
รวม	0		1		12			
รวมทั้งหมด 13 โครงการ								

ตารางที่ 3.1.2 สถานการณ์โครงการ

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการ	สถานะโครงการ	การดำเนินงานของทีมผู้ ประสานงาน
1.	RDG60M0010	ร้านอาหารรายย่อยห้างสรรพสินค้า โชคดีซี	(6)	ปิดโครงการแล้ว
2.	RDG60M0011	การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของ คลองบางเขน	(5)	ปิดโครงการแล้ว
3.	RDG60M0020	ดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูกเขตหนองจอก	(6)	ปิดโครงการแล้ว
4.	RDG61M0020	การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์	(3)	อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ
5.	RDG59M0019	แนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริม สุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุโดย การมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรม ผู้สูงอายุบางพลีนคร ตำบลบางพลี ใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัด สมุทรปราการ	(7)	ปิดโครงการแล้ว
6.	RDG59M0020	รูปแบบการบริหารจัดการชมรม ผู้สูงอายุ ตำบลศีรษะจรเข้น้อย เพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยการ มีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบล ศีรษะจรเข้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	(7)	ปิดโครงการแล้ว

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการ	สถานะโครงการ	การดำเนินงานของทีมผู้ ประสานงาน
7.	RDG60M0015	การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการ แก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับ พื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย	(7)	ปิดโครงการแล้ว
8.	RDG60M0016	แนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม พัฒนาเกษตรกรหมู่ 7 ตำบลเกาะ ขนุน อำเภอนมสารคาม จังหวัด ฉะเชิงเทรา	(7)	ปิดโครงการแล้ว
9.	RDG60M0017	บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหา หนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิก กลุ่มเกษตรกรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนอง แหนด อำเภอนมสารคาม จังหวัด ฉะเชิงเทรา	(7)	ปิดโครงการแล้ว
10.	RDG60M0018	แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วย รูปแบบการเกษตรครบวงจรที่ เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตร ครบวงจร ตำบลบางซุด อำเภอสรรค บุรี จังหวัดชัยนาท	(7)	ปิดโครงการแล้ว
11.	RDG60M0019	การจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชนตำบลชัยนารายณ์	(8)	ปิดโครงการแล้ว
12.	RDG60M0021	แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ชุมชนกิ่งเมือง กิ่งชนบท โดยการมี ส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดปทุมธานี	(7)	ปิดโครงการแล้ว

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการ	สถานะโครงการ	การดำเนินงานของทีมผู้ ประสานงาน
13.	PDG61M0002	การสำรวจปัญหาและความต้องการ ในการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่ อาศัยอยู่ใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	(8)	ปิดโครงการแล้ว

3.2 การติดตามโครงการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

การดำเนินงานโครงการติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ มีจำนวนทั้งสิ้น 4 โครงการ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จำนวน 1 โครงการ 2) กลุ่มที่อยู่ระหว่างจัดทำรายงานเพื่อปิดโครงการ จำนวน 1 โครงการ 3) กลุ่มที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวน 2 โครงการ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 โครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จำนวน 1 โครงการ

3.2.1.1 การบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วม ของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินงาน

- เนื้อหาและความสำคัญของเรื่อง

ชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนคนไร้บ้าน ที่มาจากใต้สะพานในกรุงเทพมหานคร มีประวัติการต่อสู้ที่ยาวนานจากการถูกไล่รื้อโดยภาครัฐ จนกระทั่งได้พื้นที่อยู่อาศัยถาวร แต่ก็ยังไม่มั่นคง กระบวนการพัฒนาในรูปแบบกลุ่มจึงต้องดำเนินต่อไป ภายใต้บริบทชุมชนคนจนเมือง

1) การต่อสู้ของคนใต้สะพาน เพื่อที่อยู่อาศัย จาก “คนรู” สู่ “ชุมชนบนที่ดินจัดสรร” กลุ่มคนใต้สะพานที่ถูกไล่รื้อต่อสู้นานกว่า 8 ปี สร้างเครือข่ายคนใต้สะพาน จนเข้าไปสู่เครือข่ายสลัมสี่ภาค และขยับไปสู่คนไร้บ้าน คนจนเหล่านี้ผ่านการต่อสู้เพื่อที่อยู่อาศัยมาระลอกหนึ่ง เมื่อได้ที่อยู่อาศัยที่ค่อนข้างถาวร แต่ยังขาดความมั่นคง เนื่องด้วยพื้นที่ที่อาศัยอยู่เป็นเพียงการเช่า ชุมชนพุนทรัพย์ เป็นชุมชนคนใต้สะพานที่เลือกพื้นที่ในเขตสายไหมเป็นที่อยู่อาศัย โดยการเคหะแห่งชาติเป็นผู้ซื้อที่ให้เช่าในระยะเวลา 30 ปี โดยมีเงื่อนไขคือ หากชุมชนสามารถสร้างการออมได้ทุกครัวเรือน โดยยอดรวมของเงิน

ออมต้องได้ 10% ของราคาที่ดิน 18 ไร่ 2 งาน 11 ตารางวา โดยราคาที่ดินที่การเคหะซื้อมาประมาณ 76 ล้านบาท และชุมชนเช่าเหมาแปลงเดือนละ 7,700 บาท ในนามประธานชุมชน รวบรวมค่าเช่าจากชาวบ้านครัวเรือนละ 50 บาทต่อเดือน เงินส่วนที่เหลือใช้ในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ เวลาในการเช่าที่การเคหะแห่งชาติเข้าสู่ปีที่ 16 แล้ว ในช่วงเวลา 14 ปีที่เหลือนักชาวบ้านต้องสร้างการออมให้ครบทุกครัวเรือน และเจรจาขอซื้อที่จากการเคหะแห่งชาติ ซึ่งยังไม่ทราบว่าราคาขายจะอยู่ที่ราคาเดิม หรือราคา ณ ปัจจุบัน แกนนำอย่างวิมล ถวิลพงษ์ บอกว่า การออมของชาวบ้านค่อนข้างลำบาก เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายวัน ไม่มีเงินเดือน แม้ว่าภาครัฐหลายหน่วยงานจะเข้าไปดูแล สนับสนุนให้มีระบบการออม แต่ด้วยภาวะที่รายได้ต่ำในพื้นที่เมืองที่มีค่าครองชีพสูง ทำให้ยากที่จะตั้งกลุ่มการออม แต่ก็ประสบกับปัญหาค่าใช้จ่ายประจำวัน ที่สำคัญไม่มีกลไกที่ชัดเจนในการควบคุมระบบ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดจากการเก็บเงินออม เงินที่ออมไม่เข้าสู่ระบบ เกิดความไม่ไว้วางใจกันในกลุ่ม ทำให้ชุมชนpunthoryไม่สามารถตั้งกลุ่มออมได้ โดยปัจจุบันมีสมาชิกที่เข้าสู่ระบบการออมเพียง 119 ครัวเรือน จากทั้งหมด 219 ครัวเรือน และครัวเรือนที่ออมเพียง 30-40 ครัวเรือนเท่านั้นที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน อย่างไรก็ตาม ชุมชนจะต้องมีแกนนำกลุ่มที่จะรวมพลังกันลุกขึ้นมาต่อสู้ ใช้กลไกต่างๆ ที่มีอยู่ นำชุมชนเข้าสู่การออมให้ได้ทุกครัวเรือน โดยมีเป้าหมายที่จะเจรจากับการเคหะแห่งชาติในอีก 2 ปี (วิมล ถวิลพงษ์ เมษายน 2561, สัมภาษณ์) นี่เป็นปัญหาของคนไร้บ้านที่กำลังจะสูญเสียที่ดิน หรือต้องใช้เวลาต่อสู้อีกครั้งเพื่อที่อยู่อาศัย หากไม่ได้รับการผลักดันให้ไปถึงซึ่งการออมทุกครัวเรือนในชุมชน

2) รวมพลังสร้างความสามัคคีเพื่อปากท้อง และการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มุ่งสู่การออมเพื่อที่อยู่อาศัย เป็นกุศโลบายของกลุ่มแกนนำที่ไม่เพียงต้องการแก้ไขปัญหาดินเสียเท่านั้น การแก้ไขปัญหาดินเสียจะนำไปสู่การสร้างสวนเกษตรชุมชนขึ้น โดยเป้าหมายคือการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน เมื่อกลุ่มแกนนำพยายามนำปัญหาขึ้นมาหารือกับนักวิชาการ จึงเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาด้วยกระบวนการวิจัยชุมชน ในชื่อโครงการ *รูปแบบการพัฒนาและฟื้นฟูสวนเกษตรชุมชนเมือง โดยความร่วมมือของชุมชนpunthory เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร* โครงการประสบความสำเร็จมากกว่าที่คาดหวังไว้ ชาวบ้านได้สวนเกษตรชุมชน “ผักไร้สารบ้านpunthory” ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน สวนเกษตรนอกจากผลิตอาหารเลี้ยงปากท้องของคนในชุมชนแล้ว ยังเป็นแหล่งกิจกรรมเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในชุมชนโดยผลการวิจัยตอบสนองความต้องการของชุมชนได้

- หัวหน้าโครงการและทีมวิจัย

1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัสรินธ์	พันธุ์แน่น	อาจารย์มหาวิทยาลัยเกริก
2	นาย นิพนธ์	ผลวณิชย์	ประธานชุมชนpunthory
3	นาง วิมล	ถวิลพงษ์	รองประธานชุมชนฯ

4	นางสาว ทวีทรัพย์	คำสอน	รองประธานชุมชนฯ
5	นาย สุชาติ	ใหม่เอี่ยม	เลขานุการชุมชนฯ
6	นางสาว สมบุญ	คงคา	กรรมการชุมชนฯ
7	นาง ภาพ	วันเพ็ญ	กรรมการชุมชนฯ
8	นาง เนตรนรินทร์	แช่เล้ง	กรรมการ/ประชาสัมพันธ์ชุมชนฯ
9	นาง บังอร	น้อยโนรา	สมาชิกชุมชนฯ
10	นางสาว สุกัญญา	เขื่อนาค	สมาชิกชุมชนฯ
11	นาง สมศรี	ตรีสันเทียะ	สมาชิกชุมชนฯ
12	นาง รุ่งอรุณ	บุญชู	สมาชิกชุมชนฯ
13	นางหลาด	บุญมา	สมาชิกชุมชนฯ
14	นาย นพรัตน์	แช่เล้ง	สมาชิกชุมชนฯ
15	ด.ญ. ทักษพร	ชินอ่อน	สมาชิกชุมชนฯ
16	ด.ช. ศราวุฒิ	เชื้อสายมธุรส	สมาชิกชุมชนฯ
17	ด.ญ. วิชิตา	เรียงสาคร	สมาชิกชุมชนฯ
18	นางรัตน์ชนีวรรณ	บุญเกิด	สมาชิกชุมชนฯ
19	นางสุทิน	แท่นพุดทรา	สมาชิกชุมชนฯ
20	นายสมศักดิ์	แสงทำนง	สมาชิกชุมชนฯ
21	นางสาววารุณี	พึงสำโรง	สมาชิกชุมชนฯ
22	นางสาว สมควร	ถวิลพงษ์	สมาชิกชุมชนฯ
23	นางสาวอัมพันธ์	ซื่อนศรี	สมาชิกชุมชนฯ

24	ด.ญ.ปัทมา (น้องเดียร์)	ประสิทธิ์ทอง	สมาชิกชุมชนฯ
25	ด.ช.ธีรดนัย (น้องเกล้า)	ชินอ่อน	สมาชิกชุมชนฯ
- 26	ด.ญ.มลฤดี (น้องตอง)	ตั้มปาน	สมาชิกชุมชนฯ
27	ด.ญ.นฤศร (น้องแตย)	ตั้มปาน	สมาชิกชุมชนฯ
28	ด.ญ. พรนภา (น้องน้อย)	มณีด้านจาก	สมาชิกชุมชนฯ

กระบวนการติดตามโครงการ

1. ประชุมวางแผนการดำเนินงานติดตามกับทีมติดตาม
2. มอบหมายงานตามที่ได้วางแผนให้มีความเหมาะสมกับเวลาและความสามารถในการติดตาม
3. ประสานงานการติดตามกับทีมวิจัยท้องถิ่น เพื่อให้ทราบสถานการณ์และดำเนินแผนการติดตามที่เหมาะสม
4. ออกแบบกิจกรรมเพื่อหนุนเสริมการติดตาม ถอดบทเรียน และพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย โดยประชุมทีมติดตามเพื่อออกแบบกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ตั้งวัตถุประสงค์กิจกรรม 2. ประเมินกลุ่มเป้าหมาย 3. ออกแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสม 4. จัดเตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม 5. ประสานความพร้อมสถานที่และทีมวิจัยท้องถิ่น
5. ดำเนินกิจกรรมตามแผน/กิจกรรมที่วางไว้
6. สรุปกิจกรรม และถอดบทเรียนการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป

- สถานการณ์ปัจจุบัน

- 1) กิจกรรม สวนเกษตรชุมชน ‘ผักไร้สารบ้านพุนทรทรัพย์’ ได้รับการฟื้นฟูพัฒนา และปรับเปลี่ยนทั้งขนาดพื้นที่ประเภทกิจกรรม ชนิดและปริมาณของพืชผักที่ปลูก รวมถึงอนาคตที่จะดำเนินการในส่วนของคุณ์เรียนรู้ และการท่องเที่ยวสวนเกษตรชุมชนเมือง
- 2) ผลผลิต ที่ได้จากสวนเกษตรชุมชนฯ มีทั้งเก็บไปรับประทานฟรี ที่มีปริมาณมากได้นำไปขาย
- 3) รายได้ บางกิจกรรม เช่น โรงเพาะเห็ด เริ่มมีรายรับเกิดขึ้น โดยบางส่วนนำมาใช้จ่ายในสวนฯ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ส่วนที่เหลือเก็บเข้าระบบบัญชีธนาคาร

4) ความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการ ปัจจุบัน ดูแลโดยนักวิจัยชุมชนเป็นหลัก โดยเฉพาะการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน แต่ยังขาดองค์ความรู้และระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สวนเกษตรชุมชนไม่สามารถทำประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

5) การบริหารจัดการ ยังไม่มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ปัจจุบันมีคนที่จะมาดูแลสวนเป็นประจำทุกวันเพียง 4-5 คนเท่านั้น นอกเหนือจากนั้นจะเข้ามาเมื่อมีกิจกรรม

6) ระบบการเงินและบัญชี การบริหารจัดการงบประมาณยังไม่เป็นระบบ ขาดการบันทึกรายละเอียดการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลสวนเกษตรชุมชน มีการหารือโครงสร้างการบริหารและรูปแบบของระบบการบริหารจัดการ และได้มีการพัฒนาศักยภาพผ่านกิจกรรม

ตาราง การติดตาม

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการติดตามโครงการ (ทำอะไรมาบ้าง)	ข้อสรุปจากการทำกิจกรรม
1	29 ธันวาคม 2561	วางแผนการติดตามโครงการ จากเอกสารของทีมวิจัยชุมชน	- เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ - ทราบกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำแล้ว
2	21 มกราคม 2562	ติดตามการทำงานของทีมวิจัย	- กิจกรรมที่ได้ทำไปแล้ว และกิจกรรมที่ต้องการจะทำ - ทราบกำหนดการกิจกรรมของทีมวิจัย
3	25 มกราคม 2562	หารือการติดตามร่วมกับทีมติดตาม	- แผนการติดตามที่ต้องดำเนินการร่วมกับทีมวิจัย
4	27 มกราคม 2562	ลงพื้นที่ติดตามการทำงานของทีมวิจัยท้องถิ่น - ทีมชี้แจงโครงการ - หารือกิจกรรมถอดบทเรียน	- ทราบแผนกิจกรรมของทีมวิจัย - ทราบกลุ่มเป้าหมายที่ทีมวิจัยต้องการทำงานด้วย - เป้าหมายของการกิจกรรมถอดบทเรียนที่ทีมวิจัยต้องการ
5	31 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2562	ออกแบบกิจกรรมถอดบทเรียนร่วมกับทีมวิทยากร	- ออกแบบกิจกรรมตรงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ - ประสานสถานที่, ประเมินผู้เข้าร่วม
6	9 กุมภาพันธ์ 2562	ทบทวนกิจกรรมที่ได้ออกแบบไว้	- ปรับรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่และผู้เข้าร่วม
7	15 กุมภาพันธ์ 2562	วางแผนกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบ กำหนดอุปกรณ์ และบทบาทของทีมวิทยากร	- รูปแบบที่เหมาะสม - กำหนดการกิจกรรม

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการติดตามโครงการ (ทำอะไรมาบ้าง)	ข้อสรุปจากการทำกิจกรรม
			- บทบาทของทีมวิทยากร
8	20 กุมภาพันธ์ 2562	ประสานเตรียมความพร้อมสถานที่สำหรับทำ กิจกรรม	- ยืนยันสถานที่ เวลา สำหรับจัดกิจกรรม - เตรียมอุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรม
9	22 กุมภาพันธ์ 2562	จัดเตรียมอุปกรณ์ ชักซ้อมกิจกรรมตาม กำหนดการ	- อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรม - ความพร้อมของทีมวิทยากร
10	23-24 กุมภาพันธ์ 2562	กิจกรรมถอดบทเรียน - ทบทวนความเข้าใจการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - กิจกรรมที่ได้ทำมา - สิ่งที่ได้เรียนรู้ - สิ่งที่ต้องการพัฒนา - ฝึกวางแผนการใช้จ่าย - สันทนาการ เรียนรู้การเป็นผู้นำผู้ตาม การฟัง การทำงานเป็นทีม	- ทีมวิจัยมีความเข้าใจการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - ทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำมา แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้ เรียนรู้ - เข้าใจความสำคัญของการวางแผนการใช้จ่าย - เข้าใจเป้าหมายการดำเนินงานร่วมกัน
		ทีมวิทยากรถอดบทเรียนหลังทำกิจกรรม	สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป
11	22 มีนาคม 2562	สรุปการติดตาม	- กระบวนการติดตามที่ผ่านมา - สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม
12	27 เมษายน 2562	ติดตามการดำเนินกิจกรรมของทีมวิจัย	- การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีมวิจัย

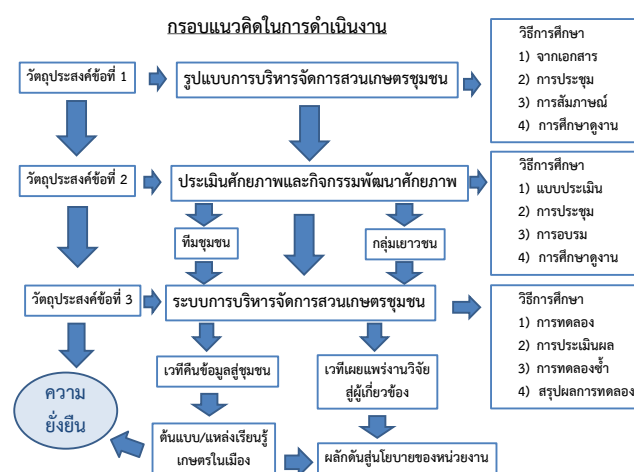
การติดตาม

“ชี้แจงโครงการโดยทีมวิจัยต่อชุมชนพุนทรัพย์”

ทีมวิจัยได้นำเสนอกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ดำเนินการในโครงการระยะที่ 1 ได้แก่ การประชุมทีมวิจัย การชี้แจงโครงการต่อชุมชนเพื่อทำความเข้าใจร่วมกับชุมชน การปรับภูมิทัศน์ของสวนเกษตรพุทธรักษ์ โดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรักษาความสะอาดของสำนักงานเขตหลักสี่ และได้รับการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆเพื่อสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรในเมือง เช่น โครงการขยะหอม ที่นำเศษอาหารจากครัวเรือนมาหมักเป็นปุ๋ย สร้างนิสัยการแยกขยะเพื่อนำมาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ กิจกรรมทดลองการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน มีการบันทึกและประเมินการบริหารจัดการ และวิเคราะห์

การบริหารจัดการ ตามกรอบแนวคิดด้านล่าง

เวทีชี้แจงโครงการครั้งนี้เป็นการชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับคนในชุมชน ในส่วนกิจกรรมที่ต้องการดำเนินโครงการ ต่อ และเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าเยี่ยมชมและร่วมเป็นสมาชิกของสวนเกษตรปุนทรัพย์ ซึ่งเป็นสวนเกษตรที่ตั้งในพื้นที่ ส่วนกลางของชุมชน ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของสวน และกิจกรรมหลักของโครงการในระยะต่อไปต้องการ ทดลองรูปแบบการบริหารจัดการจึงต้องการสร้างการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชนเข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยน และพัฒนารูปแบบ การบริหารให้มีความเหมาะสมกับชุมชนปุนทรัพย์

กิจกรรม “หารือกิจกรรมถอดบทเรียนทีมวิจัย”

ทีมวิจัยต้องการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย สร้างความคุ้นเคยและเข้าใจเป้าหมายร่วมกันระหว่างทีม ซึ่งประกอบไปด้วยเยาวชนและผู้สูงวัย จากความเห็นร่วมกันที่ต้องการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการสวนเกษตรพุนทรัพย์ จึงอยากให้มิจิจกรรมพัฒนาศักยภาพในบรรยากาศผ่อนคลาย เข้าถึงทุกวัย

เป้าหมายของกิจกรรมที่ทีมวิจัยเสนอนั้น อยู่ภายใต้ข้อจำกัดความเป็นอยู่ของสมาชิกแต่ละคน เช่น ไม่สามารถไปค้างคืนได้นาน เนื่องจากต้องรีบกลับมาดูแลครอบครัว มีคนต่างวัยไปด้วยกัน และต้องการกิจกรรมที่สนุกสนาน

กิจกรรม “ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ร้อยรวมใจ” วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2562 ณ วิเทศอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนลเฮาส์ แขวง สีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	เป้าหมาย	กิจกรรม	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลที่ได้รับ
1.	ละลายพฤติกรรม	Check in - เกมส้นชอบกิน - รถไฟหาของ	เกมส้นชอบกิน นั่งล้อมเป็นวงกลม ให้แนะนำตัวด้วยชื่อเล่นและบอกว่าชอบกินอะไร เช่น “ฉันชื่ออุ้มชอบกินจิ้มจุ่ม” คนต่อไปต้องบอกชื่อและของที่ชอบกินก่อนหน้าชอบกินตามตัวชื่อตัวเอง วนไปจนครบวง รถไฟหาของ จับกลุ่ม ส่งตัวแทนผู้นำ เพื่อให้ทราบตำแหน่งของ และกลับมานำทีมออกหาของ โดยห้ามใช้เสียงในการตามหาของ และห้ามแตกแถวระหว่าง	เกมส้นชอบกิน ทำความเข้าใจระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมกิจกรรม รถไฟหาของ เรียนรู้การเป็นผู้นำผู้ตาม ความสามัคคี และยอมรับในบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลที่ได้รับ

ลำดับ	เป้าหมาย	กิจกรรม	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลที่ได้รับ
			การหา	
2.	ถอดบทเรียนสิ่งที่ทีมวิจัยทีมวิจัยได้เรียนรู้	รถไฟขบวนพูนทรัพย์	1. แบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม 2. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเติมคำตอบหรือติดฟลิปชาร์ต ในแต่ละโบกี้ แต่ละโบกี้ มีคำถาม (วัตถุประสงค์การวิจัย) เขียนไว้ 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ	ความเข้าใจงานวิจัย ท้องถิ่น รูปแบบการจัดการสวน เกษตรพูนทรัพย์ การเรียนรู้ การพัฒนารูป แบบ อยากให้สวนเกษตรในวัน ข้างหน้าเป็นอย่างไร
3.	รู้จักการวางแผน	Board game PAY DAY	แบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ชี้แจงกติกาของเกมส์ ผู้เล่นจะต้องจับ ฉลากอาชีพ ได้รับเงินเริ่มต้นเท่ากัน เพื่อใช้จ่ายเงินไปตามภารกิจจำลอง ทุกภารกิจ จนถึงวันเงินเดือนออก ดู ว่าผู้เล่นคนใดเหลือเงินมากที่สุด นำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเล่นเกมส์ โดยเชื่อมโยงกับการวางแผนเป้าหมายของ ทีมวิจัย	วางแผนการจัดการ ทดลองสถานการณ์ ตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญ ในการใช้จ่าย และการ ออม
4.	สันตนาการ	เก้าอี้ดนตรี	รอบแรกเก้าอี้ 10 ตัว ต่อผู้เข้าร่วม แข่งขันทั้งหมด เมื่อได้ผู้เข้ารอบ นำ เก้าอี้ออกทีละตัวเพื่อหาผู้ชนะในรอบ สุดท้าย	ความสนุกสนาน การสืบทอด
5.	สร้างความคุ้นเคย	การแสดง	ทีมวิจัยเตรียมการแสดงมา 2 ชุด ชุดละ 20 นาที	ความสนุกสนาน การทำงานเป็นทีม
6.	สร้างการมีส่วนร่วม	ประกวดการแสดง และการแต่งกาย	- แจกใบประเมินและสติ๊กเกอร์ทีมละ 5 อันให้กลุ่มแสดง ทีมละ 1 ชุด เพื่อ ประเมินการแสดงของเพื่อนโดยไม่	การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน

ลำดับ	เป้าหมาย	กิจกรรม	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลที่ได้รับ
			ประเมินกลุ่มตัวเอง - แจกสติ๊กเกอร์ให้กับทุกคน คนละ 1 อัน เพื่อไหวตการแต่งกาย	
7.	เสริมพลังใจ	เสริมพลังใจ	- พูดคุยสิ่งที่กังวล สิ่งที่ยากระบายน กติกาคือดูแลกันและกัน รับฟังอย่าง ตั้งใจ ไม่พูดแทรก ไม่ตัดสิน ในทุก เรื่องราวอยู่แค่ในพื้นที่นี้ - ให้กำลังใจกันด้วยการกอด	การวางใจซึ่งกันและกัน ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ของทีม การยอมรับ และเคารพ ซึ่งกัน
8.	เรียกสติ	เกมส์ - ปลาโลมา	นั่งล้อมวง คำพูดที่ต้องจำ คือ “ปลาโลมา x ตัว” “กระโดดน้ำ x ที” “จ๊อม” แต่ละคนพูดคำพูดที่ละท่อน แล้วเพิ่ม จำนวนไปเรื่อยๆ	เรียกสติ สร้างความสามัคคี
9.	ทบทวนสิ่งที่ได้ทำ กิจกรรมร่วมกันมา	Check out การ์ด	สรุปกิจกรรมที่ได้ทำมา แนะนำการสร้างกำลังใจ คุณทำได้ ฉัน ทำได้	แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างกำลังใจในการทำ โครงการต่อ

กิจกรรม “รถไฟขบวนพุนทรัพย์”

วิธีการ 1. แบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม 2. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเติมคำตอบหรือติดฟลิปชาร์ต ในแต่ละโบกี้ แต่ละโบกี้ มี
คำถาม (วัตถุประสงค์การวิจัย) เขียนไว้ 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม 1. ทบทวนกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำมา 2. สิ่งที่ได้เรียนรู้ 3. สิ่งที่ต้องการพัฒนา

สิ่งที่ทีมวิจัยได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนผ่านการตอบคำถามบนกระดานที่ทีมวิทยากรได้ถามไว้บนกระดานที่แปะไว้ในลักษณะของฐานต่างๆ ได้คำตอบตามด้านล่างนี้

• เข้าใจงานวิจัยท้องถิ่นอย่างไร

- ต้องมีใจรักอดทน สามัคคี ร่วมกันเรารอด
- ต้องมีความอดทน รู้จักสังเกตและเรียนรู้
- มีการค้นพบความสามารถของแต่ละบุคคล
- ที่แรกเป็นป่า ตอนแรกคนในชุมชนไม่ร่วมมือ แต่ตอนนี้ดีขึ้น
- ดีต่อชุมชน มีการช่วยกันของคนในท้องถิ่น
- มีการจัดการเป็นระบบเป็นขั้นตอน
- ส่งเสริมและพัฒนาสวนเกษตรของชุมชนพุนทรัพยากรทั่วไป
- มีความสุขที่ได้ทำ
- อยากให้มีสวนเกษตรชุมชน
- มีการทำความเข้าใจในการเจริญเติบโตของผัก
- อยากเห็นทีมงานสนใจแปลงเกษตร อยากเห็นทีมงานร่วมแรงร่วมใจ รักสามัคคี
- มีความตั้งใจอยากให้ชุมชนพัฒนา

- มีการประยุกต์ในชุมชน
- ปลุกผัก รดน้ำ
- มีการพัฒนาร่วมกัน
- ทำงานกับคน พัฒนาคนกับพื้นที่นั้นๆ
- ส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆ ให้เกิดการเรียนรู้การพึ่งพาตนเอง
- ชาวบ้านคิด ชาวบ้านทำ ชาวบ้านกิน
- มีการทำความเข้าใจในการทำบัญชี
- เป็นชุมชนต้นแบบ
- ทำความเข้าใจกับเรื่องดิน
- เรียนรู้การทำงานเกษตร ระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืช

• ทำอะไรกันไปบ้าง ?

- บ่อปลา บ่อกบ โรงเหิน 3 โรง ปลุกผัก แปรรูปอาหาร ปลุกมะนาว การจัดผังการเพาะปลูก ได้เก็บเงิน ได้ขาย ได้มีเงินสะสม
- ผักไร้สารที่แปลงเกษตร
- ทำปุ๋ยหมัก
- สร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่าย
- เก็บเห็ด รดน้ำ เก็บผัก
- สร้างการเรียนรู้
- มีพื้นที่สีเขียว อาหารปลอดภัย
- ปรับปรุงดินและปรับปรุงแปลงเกษตรในพื้นที่
- ช่วยเป็นแรงงานในสวน รดน้ำ ขนเห็ด สนับสนุนอย่างดี
- ขอพื้นที่คืนจากสมาชิก ได้ปรับปรุงพื้นที่รกร้างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น / ปรับหน้าดิน ปรับสภาพดินให้ดีขึ้น จากดินที่เป็นกรดสามารถปลูกผักได้ / ได้สร้างสร้างความสามัคคี ร้อยความสัมพันธ์ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร้อยรวมใจ / ทำทุกอย่างที่คิดว่าตนเองและครอบครัวช่วยได้
- ไปเรียนรู้ดูงาน ไปเผยแพร่กับองค์กรภายนอก
- ชี้แจงโครงการต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- นำเสนอข้อมูลสู่องค์กรภายนอก เพื่อขอรับการสนับสนุนโครงการ (CSR) งบสนับสนุน
- ผลักดันปัญหาสู่การแก้ไข โดยใช้ปัญหาและ อ. ม. เกริกช่วยในการทำวิจัย
- ได้สร้างจิตสำนึก และได้พื้นที่คืนมา
- สร้างเครือข่ายภายในและภายนอก (โครงการ การเคหะ NGO สกว. ฯลฯ)

- ร่วมโครงการ รื้อปรับ สร้างสรรค์ ปรับปรุงดิน
- สร้างกิจกรรมต้อนรับ / ปลูกผักเพิ่มเติม / เรียนรู้ที่จะนำผลผลิตในสวนมาทำอาหาร ทำสบู่ ทำน้ำดื่ม ทำปุ๋ยหมัก
- สร้างคนนำเสนอ ในเวทีสาธารณะ เผยแพร่ สร้างเครือข่าย หาทุนจากภายนอก
- การเรียนรู้ในแปลงดูงาน
- พื้นที่สีเขียว อาหารปลอดภัย แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ แหล่งกิจกรรมเด็กและผู้สูงอายุ สร้างความสัมพันธ์ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย

• รูปแบบการจัดการสวนเกษตรพันธะสัญญาเป็นอย่างไร ?

- พบปะผู้คน ทุกคนมีส่วนร่วม และรักกัน
- มีการจัดการวางแผน ระดมความคิด ออกแบบสวนในฝัน
- มีหน่วยงาน เขตสายไหม กศน. มหาวิทยาลัยเกริก อาจารย์น้ำ NGO สกว.
- แบ่งหน้าที่ แบ่งกลุ่มรับผิดชอบ และบทบาทการทำงานอย่างชัดเจนเพื่อจัดสรรกำลังคนในการทำงาน
- มีโรงเห็ด ปลูกผัก
- เข้าไปมีส่วนร่วมกับสวนเกษตร
- สนใจแปลงเกษตรให้มากขึ้น
- ให้มีการปลูกจิตสำนึก ให้คนในชุมชนรักกัน ในการทำสวนเกษตรอย่างต่อเนื่อง
- มีคนในชุมชนสนใจมากขึ้น
- อยากเห็นทุกคนมีความสุขเวลาเข้ามาในแปลง
- ที่ผ่านมาสั้นใจน้อยไปหน่อย ช่วยกันดูแลให้มากขึ้นกว่านี้
- มีการประชุมพูดคุย ทำความเข้าใจในการพัฒนาพื้นที่ในชุมชน เป็นสวนเกษตร ให้เกิดประโยชน์ในชุมชน
- เริ่มมีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีการรวมคนทำงาน เกิดการพูดคุย
- มีการพูดคุยกัน มีการประชุมชุมชน และมีการแบ่งงานให้ทำ
- มี 3 วัย เยาวชน คนทำงาน ผู้สูงอายุ มีคนในชุมชนมากให้ร่วมกัน ทำให้มีความสุขในการเก็บผัก
- มีความรักกัน มีน้ำใจ
- ร่วมกันนำไปสู่เป้าหมาย

• การเรียนรู้ การพัฒนารูปแบบการจัดการสวนเกษตรของชุมชนเป็นอย่างไร ?

- ได้ทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหารในครัวเรือน
- ชุมชนร่วมกันทำ ได้มิตรภาพ
- เป็นศูนย์รวมของผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ เป็นศูนย์รวมของทุกวัย
- การนำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้ เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการสื่อสาร
- การดูงาน การแปรรูปอาหาร การบริหารจัดการ การนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ชุมชน

- ได้ลดโลกร้อน ลดขยะ เพิ่มรายได้
- ทำให้คนมีส่วนร่วม
- คิดงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น วางแผนก่อนลงมือทำ ฟังเพื่อน
- ทำให้ร่างกายแข็งแรง ได้ทานผักปลอดภัย ได้ออกกำลังกาย
- ขอขอบคุณหน่วยอื่นๆ ที่สนับสนุนพันธุ์พืช
- มีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าผิดหรือถูก แต่ทุกคนก็ย่อมมีกำลังใจในการทำงาน
- มั่นคง ยั่งยืน แข็งแรง รักนะ
- การจัดการแบบมีส่วนร่วม มีการบริหารจัดการในกลุ่ม แบ่งหน้าที่
- มีการพูดคุยกัน
- ปลุกเอง ทานเอง
- อยากให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ มีคนเข้าสับเปลี่ยน หมุนเวียนกันทุกวัน
- ได้เรียนรู้การทำงานแปลงเกษตร วิธีการ การดูแลและปลุกเอง
- เราต้องปลุกผักเอง เรียนรู้การพัฒนาในสวนเกษตรของชุมชน เรียนรู้การแปรรูป
- ช่วยกันพัฒนา
- อยากเห็นแปลงเกษตรยั่งยืน
- อยากให้สวนเกษตรทำให้ทุกคนมีรายได้ ให้ช่วยกันดูแล ชาวบ้านมีอะไรเอามาปลูกได้
- อยากให้ทุกคนในชุมชนรักสวนเกษตรมากขึ้น อยากให้สวนเกษตรมีการพัฒนามากขึ้น
- เรียนรู้การแปรรูปของทุกอย่างในสวนเกษตร การวางแผนการปลูกผักแต่ละชนิดเพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการ การเรียนรู้ในการทำปุ๋ย
- ลดขยะเปียกในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
- ได้เรียนรู้ในการทำปุ๋ยหมัก
- มีการจดบันทึก

• อยากให้สวนเกษตรในวันข้างหน้าเป็นอย่างไร ? อยากเห็นอะไร ?

- เมื่อก่อนเป็นป่าแต่ตอนนี้เป็นแปลงผัก
- เป็นโครงการต้นแบบ สวนผักคอนโด สวนผักลอยฟ้า
- อยากเห็นความสามัคคีรักกันในชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ด้วย ให้มีความสามัคคีมากขึ้น มีความร่วมมือกันและฟังกันมากขึ้น
- อยากเห็นรอยยิ้ม กังหันลม/น้ำ เป็นชุมชนน่ารัก
- เป็นสินค้า o top สร้างสหกรณ์ในชุมชนให้เกิดขึ้น

- สวยติด 1 ใน 10 ของสวนเกษตรใน กทม. คือ สวนเกษตรพันธุ์พืช อยากรปลูกทุเรียน
- มีการบริหารจัดการและตอบแทนรายได้ของชุมชน อยากรเห็นความรัก ความซื่อสัตย์ ความปรองดองกัน ร่วมด้วยช่วยกัน
- มีการรวมกลุ่มให้มากขึ้น เกิดการออม เป็นวิสาหกิจชุมชน
- อยากรให้สวนเกษตรของบ้านพันธุ์พืชเป็นศูนย์การเรียนรู้การสอนคนในชุมชนและคนทั่วไป และเห็นคนในชุมชนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร
- มีผักกิน อร่อย มีประโยชน์ ผักงดงามมากขึ้น งอกงามมากขึ้น
- ความต่อเนื่องของผลผลิต
- อยากรให้ทุกคนมีความรู้ในการปลูกพืชผักและเห็นว่าผักมีประโยชน์
- สืบทอดถึงลูกหลาน
- คนทั้งชุมชนร่วมทำด้วยกัน ปลูกพืชผัก มีแผงโซลาร์เซลล์ มีบ่อน้ำแบบ อยากรให้ติดแอร์
- อยากรให้สวนผักในชุมชนยั่งยืนตลอดไปและแปลงเกษตรสมบูรณ์ และคนในชุมชนรวย มีรายได้
- เรียนรู้ภาษาเพื่อรองรับชาวต่างชาติ
- ส่งเสริมไปสู่ระดับนโยบาย เรื่องพื้นที่ว่างกับการใช้ประโยชน์
- อยากรจะนำผักผลไม้จากต่างประเทศมาปลูกในชุมชน
- อยากรมีตลาดรองรับในการขายผัก อยากรให้มีภาครัฐเข้ามารับผิดชอบเรื่องการจัดการตลาด ภาครัฐ/เอกชน เข้ามาสนับสนุนสวนผักในชุมชน
- ทำงานอย่างมีความสุขและมีการสืบทอดต่อไป

สรุปกิจกรรม “รถไฟขบวนพันธุ์พืช”

ทีมวิจัย มีความเข้าใจงานวิจัยท้องถิ่น เป็นงานที่มีวิธีการที่ทำงานกับคน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคน จากการค้นพบศักยภาพของแต่ละบุคคล พัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้การพึ่งพาตนเอง งานวิจัยส่งเสริมให้ชาวบ้านคิดชาวบ้านทำ และทำให้เกิดกระบวนการนำไปสู่การศึกษาเชิงลึก ได้ด้วยตนเอง **ทีมวิจัยได้ปรับปรุงพื้นที่ ศึกษาดูงาน ทีมวิจัยมีความสามารถในการนำเสนองาน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกหลายหน่วยงาน** ปรับภูมิทัศน์

เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร เป็นแหล่งอาหารและรายได้ให้กับชุมชน หลังจากปล่อยพื้นที่ที่ร้างหลังจากน้ำท่วมปี 2554 ทีมวิจัยสะท้อนรูปแบบการจัดการสวนเกษตรพันธุ์พืช มีการแบ่งบทบาท สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยน พบปะพูดคุย ขยายจำนวนสมาชิกให้มีความหลากหลายทุกเพศทุกวัย ทีมวิจัยต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการสวนเกษตรพันธุ์พืช ให้มีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการเกษตรและการแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เข้ามา ทีมวิจัยอยากให้สวนเกษตรพันธุ์พืชในวันข้างหน้า เป็นโครงการที่มีผลผลิตได้รับการต่อยอดจนเป็นที่ยอมรับ มีความต่อเนื่องในการดูแลสวนเกษตรฯจากรุ่นสู่รุ่น ขยายความสามารถในการต้อนรับกลุ่มผู้เข้าเยี่ยมชม เช่น สื่อประชาสัมพันธ์ ภาษาอังกฤษ

กิจกรรม PAY DAY

วิธีการ แบ่งเป็น 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีผู้เล่น 6 คน โดย 1 คนในทีมรับหน้าที่เป็นนายธนาคารเพื่อดูแลการใช้จ่ายของคนในทีม และผู้เล่นคนอื่นจับฉลากเพื่อเลือกอาชีพ

- แนวทางในการขับเคลื่อนต่อไป

1) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลสวนเกษตรชุมชน

2) ควรมีโครงสร้างการบริหาร และรูปแบบของระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ

ควรมีการพัฒนาศักยภาพของคนที่จะมาร่วมเป็นทีมบริหารจัดการ เพื่อความถูกต้อง เป็นระบบ มีความชัดเจน โปร่งใส สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกที่จะเข้าร่วมดำเนินการทั้งปัจจุบันและในอนาคต

3.2.2 โครงการที่อยู่ระหว่างจัดทำรายงานเพื่อปิดโครงการ จำนวน 1 โครงการ

3.2.2.1. แนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร

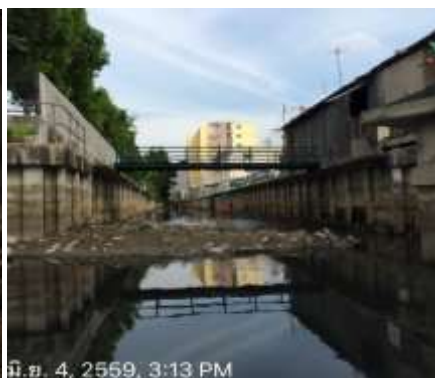
วิธีการดำเนินงาน

- เนื้อหาและความสำคัญของเรื่อง

คลองบางเขน มีต้นกำเนิดมาจากทางเกวียนในสมัยพระเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งถูกน้ำฝนไหลพัดดินตามร่องเกวียนลงแม่น้ำเจ้าพระยาจนกลายเป็นคลองเล็กๆ ที่ชาวบ้านเรียกกันว่า "คลองเล่มเกวียน" หรือ "คลองเขิน" และเพี้ยนเป็นคลองบางเขน ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ รัชกาลที่ 5 ได้มีการพัฒนาคลองต่างๆ ให้สะดวกต่อการคมนาคมเชื่อมโยงในการเดินทาง เศรษฐกิจทั้งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จึงได้ขยายคลองบางเขนเนื่องจากเป็นคลองที่เชื่อมต่อผ่านย่านการค้าขายที่สำคัญในสมัยนั้นตั้งแต่ปากคลองแม่น้ำเจ้าพระยาไปรังสิต ทุ่งบางกะปิ จนถึงจังหวัดนครนายก คลองบางเขนเป็นเสมือนอุโมงค์น้ำของชาวคลองบางเขน โดยเป็นเส้นทางเศรษฐกิจในการขนส่งสินค้า เพราะ

คลองบางเขน ซึ่งมีความยาวประมาณ 10.4 กม. ไหลผ่านพื้นที่ 4 เขต ได้แก่ เขตบางซื่อ เขตจตุจักร เขตหลักสี่ และเขตเทศบาลนครนนทบุรี กำลังประสบกับปัญหาหลักที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานครปิดประตูน้ำคลองบางเขนมิให้น้ำเจ้าพระยาไหลขึ้นลงตามธรรมชาติมานานถึง 7 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ถึง 2557 ส่งผลให้ระดับน้ำแห้งขอด เชื้อปนของชาวบ้านรั่วเสียหาย ไม่มีน้ำดีผันเข้าคลองเพื่อไล่น้ำเสีย

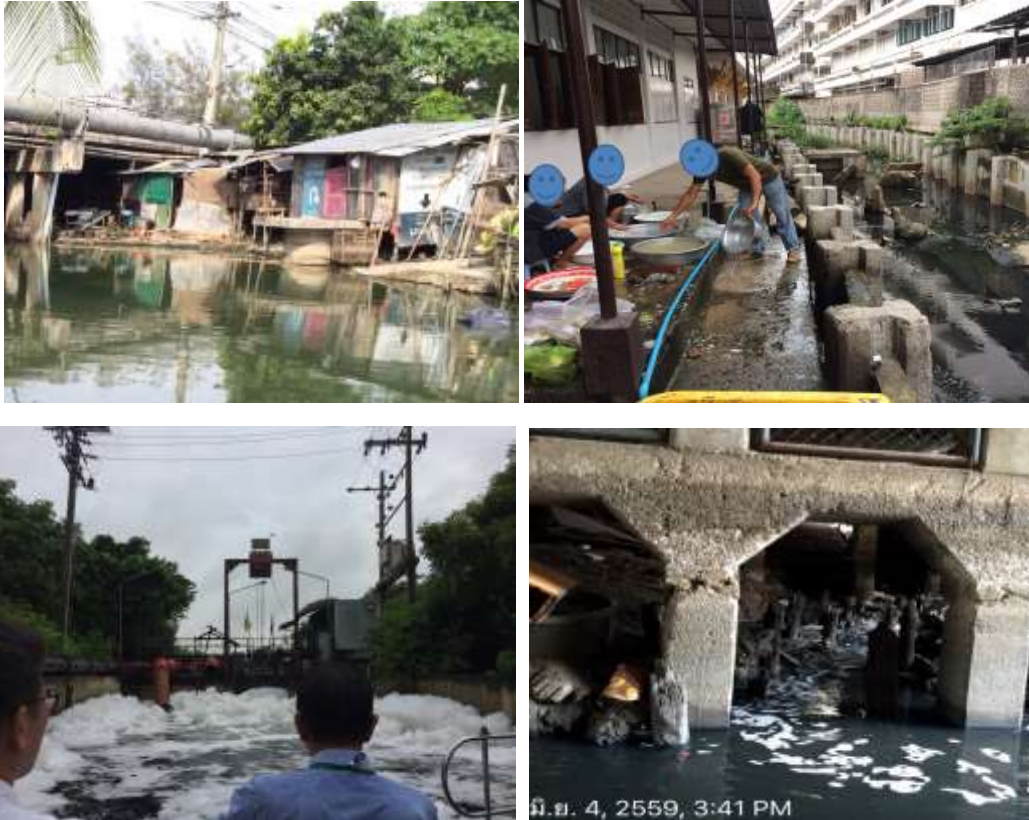
2. ภาวะน้ำเน่าเสียเนื่องจากน้ำเสียของชุมชนใกล้เคียงระบายน้ำเสียลงคลองบางเขนตลอดเวลา ทำให้น้ำคลองบางเขนเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็นตลอดเวลา จากการสุ่มตรวจ ค่าออกซิเจนละลาย (DO) เมื่อวันที่ 8 และ 27 มิ.ย. 59 พบค่า ออกซิเจนละลายน้ำ (DO) เท่ากับ 0 มก./ลิตร ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 2 (ค่ามาตรฐาน 5-9) ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ (2560) ระบุว่าแหล่งน้ำที่เหมาะสมแก่การดำรงชีวิต การขยายพันธุ์และการอนุรักษ์สัตว์น้ำ ควรมีค่า DO ไม่ต่ำกว่า 5 มก./ลิตร อย่างไรก็ตาม ถ้าปริมาณออกซิเจนละลายน้ำมีค่าต่ำกว่า 2 มก./ลิตร จะไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ และถ้าไม่มีปริมาณ DO จะเกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย (ข้อมูลจาก http://www.pcd.go.th/contact/en_FAQs_water.html)

3. การทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลลงคลอง

ซึ่งปัญหาดังกล่าวต่างมีความสัมพันธ์กัน และได้ก่อให้เกิดผลเสียอย่างใหญ่หลวงกับชุมชนคลองบางเขนกล่าวคือ

1. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเสียหายประเมินค่ามิได้ พืช สัตว์ ต่าง ๆ สัตว์น้ำหลายชนิดสูญหายไป

2. ไม่สามารถใช้เรือเป็นพาหนะสัญจรตามที่เคยปฏิบัติกันมาในอดีตตามที่บรรพบุรุษของชุมชนคลองบางเขน ใช้เรือเป็นพาหนะ
3. ชุมชนคลองบางเขนจำนวนมากยังทำเกษตรกรรม เช่น ปลูกผลไม้ ทุเรียน มังคุดมะไฟ ลองกอง ฯลฯ สองฝั่งคลองโดยเฉพาะฝั่งนนทบุรีไม่สามารถใช้น้ำจากคลองบางเขนได้ ทำให้ต้นไม้ทยอยแห้งตายไปเป็นจำนวนมาก
4. วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านที่ยึดโยงวิถีสังคมและความร่วมมือของของชุมชนกำลังจะสูญหาย

ภาพแหล่งกำเนิดน้ำเสียและกิจกรรมที่ก่อให้เกิดน้ำเสีย

กิจกรรมอนุรักษ์คลองบางเขน ชาวบ้านพื้นเพเดิมของคลองบางเขน เป็นผู้นำเพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียง รวมกลุ่มกันในนามกลุ่มอนุรักษ์คลองบางเขนดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์วิถีชีวิต ธรรมชาติ ประเพณี และภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของสองฝั่งคลองบางเขน นานกว่า 10 ปี ที่ชาวบ้านกลุ่มแกนนำของคลองบางเขน ได้ดำเนินงานบนฐานของความพยายาม จนสุดความสามารถเพื่อผลักดันในการการสร้างความตระหนักถึงปัญหาของคลองบางเขน และขอความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา

- หัวหน้าโครงการและทีมวิจัย

ชื่อ นายสามารถ มั่งมีสิน อายุ 55 ปี ที่อยู่ 333 /3 ซ. สายสิน แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กทม. 10800
เบอร์โทรศัพท์ 0898215866 จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี วชิรลงกรณ์ รัชการการกรมวิชาการ
การเกษตร

รายชื่อทีมวิจัยชาวบ้าน

1. ชื่อ-นามสกุลนางพรนิภา นันทวนิช อายุ 57 ปี
ที่อยู่61/7 ม.5 ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
เบอร์โทรศัพท์ 083-761-1497
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการชมรมอนุรักษ์คลองบางเขน
2. ชื่อ-นามสกุล นางสาวเกียรติสุดา ทมเปลี่ยน อายุ 51 ปี
ที่อยู่28 ม. 4 ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
เบอร์โทรศัพท์ 082-676-1520
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการชมรมอนุรักษ์คลองบางเขน
3. ชื่อ-นามสกุล นางสาวพิจิตรา ยิ้มจันทร์ อายุ 53 ปี
ที่อยู่99/123 ซ.สิทธิชัย แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กทม. 10800
เบอร์โทรศัพท์ 081-622-5072 E-mai:bigaung@hotmail.com
4. ชื่อ-นามสกุล นายอารักษ์ เอี่ยมจ้อย อายุ 57 ปี
ที่อยู่ 14/4 ม. 7 ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี
เบอร์โทรศัพท์ 085-661-0258
5. ชื่อ-นามสกุล พ.อ.อ.มโน กล่อมเอียง อายุ 64 ปี
ที่อยู่183/11 ซ.ประชาชื่น 30 ถ.ประชาชื่น แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กทม. 10800
เบอร์โทรศัพท์ 081-5703110
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการชมรมอนุรักษ์คลองบางเขน
6. ชื่อ-นามสกุล นางอรชา แก้วพวง อายุ 59 ปี
ที่อยู่169/5 ซ.สายสิน แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กทม. 10800
เบอร์โทรศัพท์ 081-255-0589

ตำแหน่งในชุมชน กรรมการชมรมอนุรักษ์คลองบางเขน

7. ชื่อ-นามสกุล นางสาวชนิษฐา ชื่นนิยม อายุ 48 ปี
ที่อยู่ 257/132 ถ.ประชาชื่น แขวง วงศ์สว่างเขตบางซื่อ กทม. 10210
เบอร์โทรศัพท์ 081-926-0427
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการชมรมอนุรักษ์คลองบางเขน
8. ชื่อ-นามสกุล พล.ท.ชลอ ทองศาลา อายุ 75 ปี
ที่อยู่ 55 ม.6 ถ.งามวงศ์วาน แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210
เบอร์โทรศัพท์ 084-772-9559 E-mail : chuamjit_1@hotmail.com
ตำแหน่งในชุมชน ประธานชมรม
9. ชื่อ-นามสกุล นางวาสนา มหาสารินันท์ อายุ 49 ปี
ที่อยู่ 62/7 ม.5 ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
เบอร์โทรศัพท์ 086-045-3462
10. ชื่อ-นามสกุล นางสาวพิมลพรรณ กลัดสุวรรณ อายุ 56 ปี
ที่อยู่ 21 ม. 4 ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี
เบอร์โทรศัพท์ 02-526-8507, 090-520-1279
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการอนุรักษ์คลองบางเขน
11. ชื่อ-นามสกุล นายสมชาติ ชื่นใจ อายุ 70 ปี
ที่อยู่ 47 ม. 6 ถ.งามวงศ์วาน ซ.งามวงศ์วาน 30 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210
เบอร์โทรศัพท์ 081-617-6041
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการอนุรักษ์คลองบางเขน
12. ชื่อ-นามสกุล นางอุษา ทองแจ้ง อายุ 54 ปี
ที่อยู่ 42 ม. 6 ถ.งามวงศ์วาน แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210
เบอร์โทรศัพท์ 081-914-9532 E-mail usthong@hotmail.com
ตำแหน่งในชุมชน กรรมการอนุรักษ์คลองบางเขน
13. ชื่อ-นามสกุล ว่าที่ ร.ต.ธงศักดิ์ จันทรมานิตย์ อายุ 60 ปี
ที่อยู่ 67/22 ถ.ลาดพร้าว 35 แขวงจันทเกษม เขตจตุจักร กทม.10900
เบอร์โทรศัพท์ 081-286-4026

ตำแหน่งในชุมชน กรรมการอนุรักษ์คลองบางเขน

14. ชื่อ-นามสกุล นายอุทร วิวิธศิริ อายุ 53 ปี

ที่อยู่ 83 ม.6 ถ.งามวงศ์วาน เขตหลักสี่ กทม. 10210

เบอร์โทรศัพท์ 02-580-6923

ตำแหน่งในชุมชน กรรมการชมรมอนุรักษ์คลองบางเขน

15. ชื่อ-นามสกุล นางสาวจิระวดี หาญฤทธา อายุ 37 ปี

ที่อยู่ 9/60 ม.1 ต.คลองโยง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73710

เบอร์โทรศัพท์ 080-994-9177 E-mail wadeehanrittha@hotmail.com

16. ชื่อ-นามสกุล นางสาวพัทธนันท์ ไตรวรรณวิชัย อายุ 27 ปี

ที่อยู่ 40/92 ม.10 ซ.นวลจันทร์ 20 ถ.นวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม แขวงคลองกุ่ม กทม. 10230

เบอร์โทรศัพท์ 097-230-3932 E-mail Kkpeerac@hotmail.com

กระบวนการติดตามโครงการ

1. ประชุมวางแผนการดำเนินงานติดตามกับทีมติดตาม
 2. มอบหมายงานตามที่ได้วางแผนให้มีความเหมาะสมกับเวลาและความสามารถในการติดตาม
 3. ประสานงานการติดตามกับทีมวิจัยท้องถิ่น เพื่อให้ทราบสถานการณ์และดำเนินแผนการติดตามที่เหมาะสม
 4. ออกแบบกิจกรรมเพื่อหนุนเสริมการติดตาม ถอดบทเรียน และพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย โดยประชุมทีมติดตามเพื่อออกแบบกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ตั้งวัตถุประสงค์กิจกรรม 2. ประเมินกลุ่มเป้าหมาย 3. ออกแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสม 4. จัดเตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม 5. ประสานความพร้อมสถานที่และทีมวิจัยท้องถิ่น
 5. ดำเนินกิจกรรมตามแผน/กิจกรรมที่วางไว้
 6. สรุปกิจกรรม และถอดบทเรียนการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป
- วิธีการดำเนินงาน

ครั้งที่ 1 ติดตามกิจกรรมที่จัดแล้วในงบประมาณงวดที่ 2

1. อบรมเก็บข้อมูลทีมวิจัย เวลา 2 วัน ที่ลพบุรี

2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลงานวิจัย 3 พื้นที่ ซึ่งคัดเลือกจากพื้นที่ติดคลอง นัดประชุมชาวบ้านแต่ละพื้นที่ประมาณ 20 คน โดยใช้เครื่องมือปฏิทินวัฒนธรรมสำหรับการเก็บข้อมูล พุดคุยผ่านประเพณีสำคัญทางศาสนา เช่น เข้าพรรษา ตักบาตร เวียนเทียน ออกพรรษา แห่เรือชักพระ และลอยกระทง
3. ทีมวิจัยเดินทางไปศึกษาดูงานที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง (ทีมวิจัยเดินทางกันเอง)
4. ทีมวิจัยลาออก

กิจกรรมที่ทีมวิจัยยังไม่ได้ทำ

1. ประชุมสรุปการศึกษาดูงาน
2. จัดเวทีประชุมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานระบายน้ำ สำนักงานเขตบางซื่อ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่ทีมวิจัยต้องการให้หนุนเสริม

1. แนะนำและตรวจสอบเอกสารการเงิน เพื่อทำสรุปรายงานการเงินงวดที่ 2
2. ร่วมหารือคัดเลือกประเด็นเพื่อประชุมร่วมกับหน่วยงานราชการ ทีมวิจัยมีความคุ้นเคยกับข้าราชการ และรู้จักบุคคลในหน่วยงาน ได้เคยพูดคุยทบทวนไว้บ้างแล้วแต่กิจกรรมดำเนินไม่ต่อเนื่องทำให้ห่างหายไปกับหน่วยงาน จึงไม่รู้ประเด็นที่ต้องการชวนคุยกับหน่วยงานราชการ

ข้อสังเกตจากหัวหน้าโครงการ

เป้าหมายของโครงการคือต้องการสร้างเครือข่ายในการจัดการคลองบางเขน แต่หลังจากลงพื้นที่พุดคุยเพื่อเก็บข้อมูลยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งต้องสร้างความร่วมมือให้เห็นความสำคัญของคลองบางเขน ประโยชน์จากการจัดการคุณภาพคลองให้มากขึ้น

ครั้งที่ 2 ติดตามการดำเนินงานและทบทวนกิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว

1. ประชุมประจำเดือน มีนาคม มิถุนายน กรกฎาคม ตุลาคม 2561
2. ประชุมชี้แจงโครงการเดือนมีนาคม 2561 (อยู่ในรายงานงวดที่ 1 แต่เบิกจ่ายงวดที่ 2)
3. วันที่ 17-26 กรกฎาคม 2561 ร่วมอบรมการจัดการคุณภาพน้ำ ณ หอศิลป์กรุงเทพมหานคร สมาชิกร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็น การจัดการตลิ่งและการสร้างเขื่อน การจัดการระบายน้ำ และการจัดการที่อยู่อาศัยตามแนวคลอง
4. วันที่ 12 สิงหาคม 2561 อบรมกระบวนการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือการศึกษาชุมชน ที่ศูนย์นันทนาการ บางซื่อ คุณวิรัช เป็นวิทยากรให้ข้อมูล

5. วันที่ 13 สิงหาคม 2561 ทดลองกระบวนการเก็บข้อมูลและใช้เครื่องมือ มีผู้เข้าร่วม 45 คน ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ทีมวิจัยสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ได้รับความสนใจเข้าร่วมในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป

“ตอนแรกเชิญผู้ร่วมโดยแจ้งว่าสนับสนุนค่าเดินทาง แต่เมื่อผู้เข้าร่วมได้ร่วมทำกิจกรรมกับทีมวิจัยแล้ว ชื่นชอบมากบอกว่าถ้ามีครั้งต่อไปให้บอกอีก อยากมาร่วม สนุก ไม่ต้องมีค่าเดินทางก็ได้”

6. วันที่ 18 สิงหาคม 2561 กิจกรรมเลี้ยงพระเพื่อถวายเรือให้กับวัดทางหลวง ซึ่งเป็นเรือที่ได้รับการสนับสนุนจาก SCG มอบให้วัดเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำความสะดวกคล่องเก็บขยะ ผู้เข้าร่วมได้แก่ทีมวิจัยและชาวบ้าน เป็นบรรยากาศงานประชาสัมพันธ์กิจกรรมการอนุรักษ์คลองบางเขน เพื่อให้ชาวบ้านได้เห็นถึงความสำคัญของคลองบางเขน ช่วยกันดูแลรักษาไม่ให้เสื่อมโทรม

7. วันที่ 25 สิงหาคม 2561 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลชุมชนถนนประชาชื่น - นนทบุรี ทำแผนที่ชุมชนและปฏิทินวัฒนธรรม

8. วันที่ 9 กันยายน 2561 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลชุมชนช่วงหัวท่อ - สะพาน 2 (ข้ามคลองบางเขน) ทำแผนที่ชุมชนและปฏิทินวัฒนธรรม

9. วันที่ 14 ตุลาคม 2561 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลชุมชนช่วงสะพาน 2 (ข้ามคลองบางเขน) - วัดเทวสุนทร ทำแผนที่ชุมชนและปฏิทินวัฒนธรรม

10. วันที่ 15 ตุลาคม 2561 สำรวจสถานที่ศึกษาดูงานตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

11. วันที่ 27 ตุลาคม 2561 ดูงานที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

เอกสาร

1. สรุปยอดคงเหลือในงวดที่ 2 แยกตามหมวด (ประมาณ 20,000 บาท)
2. เอกสาร/ข้อมูลบันทึกการประชุมที่ต้องใส่ในรายงานประชุมประจำเดือนมกราคม, กุมภาพันธ์ เพื่อรวบรวมข้อมูล จัดทำเนื้อหาสำหรับรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1 ประชุมประจำเดือนมีนาคม เพื่อสรุปเนื้อหารายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1 และเตรียมความพร้อมในการจัดประชุมชี้แจงโครงการประชุมประจำเดือนเมษายน เพื่อสรุปกิจกรรมการจัดประชุมชี้แจงโครงการ (สิ่งที่ทำได้ สิ่งที่ต้องปรับปรุงเมื่อต้องจัดครั้งต่อไป)

ประชุมประจำเดือนพฤษภาคม เพื่อวางแผนกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ (อบรมเก็บข้อมูล ทดลองเก็บข้อมูล เก็บข้อมูล) ประชุมประชุมประจำเดือนสิงหาคม เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดอบรมเก็บข้อมูล ทดลองเก็บข้อมูล และวางแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลประชุมประจำเดือนกันยายน เพื่อสรุปกิจกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ครั้งที่ 1 (สิ่งที่ทำได้ สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป บทบาทที่เหมาะสมของทีมวิจัยแต่ละฝ่าย ข้อมูลที่ได้) ประชุมประจำเดือนพฤศจิกายน เพื่อสรุปกิจกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทั้ง 3 พื้นที่ (สิ่งที่ทำได้ สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป) สรุปบทเรียนในการ

จัดการคุณภาพน้ำในคลองบางเขนประชุมประจำเดือนธันวาคม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลทั้ง 3 พื้นที่ (กระบวนการสร้างการเรียนรู้และกระบวนการมีส่วนร่วมให้เครือข่ายในการจัดการคุณภาพน้ำในคลองบางเขน และแนวทางสร้างเครือข่ายในการจัดการคุณภาพน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน)

3. ไบลงทะเบียนประชุมประจำเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน พฤษภาคม สิงหาคม กันยายน พฤศจิกายน ธันวาคม ออกแบบกระบวนการถอดบทเรียนโครงการ “แนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการคุณภาพน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน”

เวลา	เป้าหมาย	กิจกรรม	รายละเอียด	อุปกรณ์,ผู้รับผิดชอบ
30 นาที	นำกระบวนการ (1) Check in	ทบทวนความเข้าใจ “การทำงานวิจัยฝ่ายท้องถิ่น”	พูดคุยกิจกรรมที่ได้ทำผ่านมา “เข้าใจงานวิจัยเป็นอย่างไร” “รู้สึก อะไรกับงานวิจัยทั้งบวกและลบ” “ปัญหาอุปสรรค/สิ่งที่เป็นข้อจำกัด” เล่ารายบุคคล,บรรยาย	กระดาษขาว, ปากกาเม จิหลากหลาย, เทปกา วหนังสือ ไก่อ อ้อม+ฟี้้อ้อม
20 นาที	นำกระบวนการ (2)	ทบทวนกิจกรรม	สรุปกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำมา โดย ฟี่สามารถ + ฟี่แอน (When, What, Where, How)	กระดาษขาว,ปากกาเม จิหลากหลาย, เทปกา วหนังสือไก่อ อ้อม+ฟี้้อ้อม
15 นาที	แนะนำ กระบวนการ ทบทวนผลที่ ได้รับของ กิจกรรม	Intro : Strike Note	แนะนำกติกากระบวนการ - สรุปกิจกรรมที่ทีมได้ทำมาทั้งหมด - ชวนคิดชวนคุยผลที่ได้รับในแต่ละ กิจกรรม (ผ่านตัวอย่าง key word ผลที่ได้รับ เช่น สร้างการมีส่วนร่วม สนุก ความคุ้นเคย เรียนรู้สิ่งใหม่ ขยายเครือข่าย ภาควิชา ฯลฯ) - ให้ทีมวิจัยคุยกัน และช่วยกันคิดผล ที่ได้รับในแต่ละกิจกรรม โดยเขียนลง กระดาษpost it และนำไปแปะใน กระดาษขาวแต่ละกิจกรรมที่ทีมงาน ได้เตรียมไว้ ซึ่งสามารถเลือกจากขาว key word หรือเพิ่มเติมได้ตามความ คิดเห็นของแต่ละท่าน	กระดาษขาว (กิจกรรมที่ ทีมวิจัยได้ทำมา***) กระดาษPost it (สีละ กิจกรรม***) ปากกาเมจิหลากหลาย เทปกาใส, เทปกา วหนังสือ ไก่อ อ้อม+ฟี้้อ้อม

เวลา	เป้าหมาย	กิจกรรม	รายละเอียด	อุปกรณ์,ผู้รับผิดชอบ
20 นาที	กระบวนการทบทวนผลที่ได้รับของแต่ละกิจกรรม	Strike Note	สมาชิกทีมวิจัยทบทวนผลที่ได้รับในแต่ละกิจกรรม เลือกเขียนผล แปลงบนขาจที่ทีมงานเตรียมไว้	กระดาษขาจ (กิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำมา***) กระดาษPost it (สีละกิจกรรม***) ปากกาเมจิกหลากสี เทปกาวใส, เทปกาวหนั ง ไก่ อ้อม+ฟี้้อม
20 นาที	Coffee break : The research team			ฟี้แป็ก
	วิเคราะห์ผลที่ได้รับของทีมวิจัย			อ้อม+ฟี้้อม
30 นาที	ทบทวนผลที่ได้รับ	เชื่อมสัมพันธ์รูปธรรมเป็นนามธรรม	สรุปภาพรวมผลที่ได้รับกิจกรรมของทีมวิจัย นำ key word ที่สมาชิกให้คำตอบเป็นส่วนใหญ่มาพูดคุย เช่น ขยายเครือข่าย การมีส่วนร่วม โดยให้ทีมวิจัยเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ที่สะท้อนผลที่ได้เลือกมา เช่น ผู้เข้าร่วมสนุกที่ได้มาร่วมกิจกรรม ผลที่ได้รับคือการมีส่วนร่วมและได้ขยายเครือข่าย ทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคย	กระดาษขาจ (impact key word of team), ปากกาเมจิกหลากสี, เทปกาวหนั ง ไก่ อ้อม + ฟี้้อม
15 นาที	แนะนำการตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย	แนะนำการนำผลที่ได้รับของแต่ละกิจกรรมมาตอบวัตถุประสงค์	ทบทวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ชวนทีมวิจัยวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมเพื่อนำมาตอบวัตถุประสงค์ โดยทีมวิจัยต้องนิยามความเข้าใจของทีมในแต่ละวัตถุประสงค์ - บทเรียนในการจัดการน้ำในคลองบางเขน?	กระดาษขาจโจทย์วิจัย, ปากกาเมจิกหลากสี, เทปกาวหนั ง ไก่ อ้อม + ฟี้้อม

เวลา	เป้าหมาย	กิจกรรม	รายละเอียด	อุปกรณ์,ผู้รับผิดชอบ
			- เครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้องคือใคร? - กระบวนการสร้างการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของทีมเป็นอย่างไร? - แนวทางสร้างเครือข่าย มีกี่แนวทางเป็นอย่างไร?	
30 นาที	ตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย	วิเคราะห์ผลที่ได้รับเพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัย	ทีมวิจัยช่วยกันคิด/วิเคราะห์ ทำความเข้าใจร่วมกัน และตอบวัตถุประสงค์ตามที่ทีมงานได้เตรียมโจทย์ไว้บนกระดาน ซึ่งทีมวิจัยสามารถตอบเป็นประโยคตามความเข้าใจ ต่อกันจนเป็นคำตอบที่ทีมวิจัยเห็นร่วมกัน	กระต่ายขาจใจทย์วิจัย, ปากกาเมจิหลากหลายสี, เทปกาวหนังไก่ อุ้ม + พี่อ้อม
10 นาที	RE	Case/activity ที่น่าสนใจของทีม	สรุปคำตอบในแต่ละวัตถุประสงค์ที่ทีมวิจัยได้ตอบ ชวนคุยกิจกรรมที่ทีมวิจัยอยากนำเสนอ/เผยแพร่	กระต่ายขาจ, ปากกาเมจิหลากหลายสี, เทปกาวหนังไก่ อุ้ม + พี่อ้อม
20 นาที	ความคาดหวังในอนาคต check out	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นบอกเล่าเรื่องราวที่อยากเล่า	ชวนคิดชวนคุย “พี่คิดว่าจะมีวิธีการดูแล/อนุรักษ์คลองบางเขนต่อไปอย่างไร”	กระต่ายขาจที่แปะสติ๊กเกอร์สัญลักษณ์ของทีมวิจัย, ปากกาเมจิหลากหลายสี, เทปกาวหนังไก่ พี่อ้อม + อุ้ม
10 นาที	เสริมกำลังใจ	พูดส่งท้ายปิดโครงการ	แลกเปลี่ยนความรู้สึกของการปิดโครงการ	อุ้ม + พี่อ้อม

กิจกรรมถอดบทเรียนงานวิจัยท้องถิ่น

• กิจกรรมที่ผ่านมาของคลองบางเขน ได้จาก การที่พี่เลี้ยงได้ทำการประสานงานเบื้องต้น ว่าทีมวิจัยมีการได้ทำกิจกรรมอะไรแล้ว กิจกรรมที่ได้ทำมาแล้วมี ดังนี้

1. ประชุมประจำเดือน
2. ร่วมอบรม “การจัดการคุณภาพน้ำ ณ หอศิลป์ กรุงเทพฯ”

3. อบรม “ การใช้เครื่องมือกระบวนการ โดย วิทยากร ”
4. ทดลองการใช้เครื่องมือ
5. พิธี ถวายเรือ เลี้ยงพระที่วัดทางหลวง
6. เก็บข้อมูลประชาชน - นนทบุรี
7. เก็บข้อมูลหัวท่อ - สะพานสอง
8. เก็บข้อมูลสะพานสอง - วัดเทวสุนทร
9. ทักษะศึกษาที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

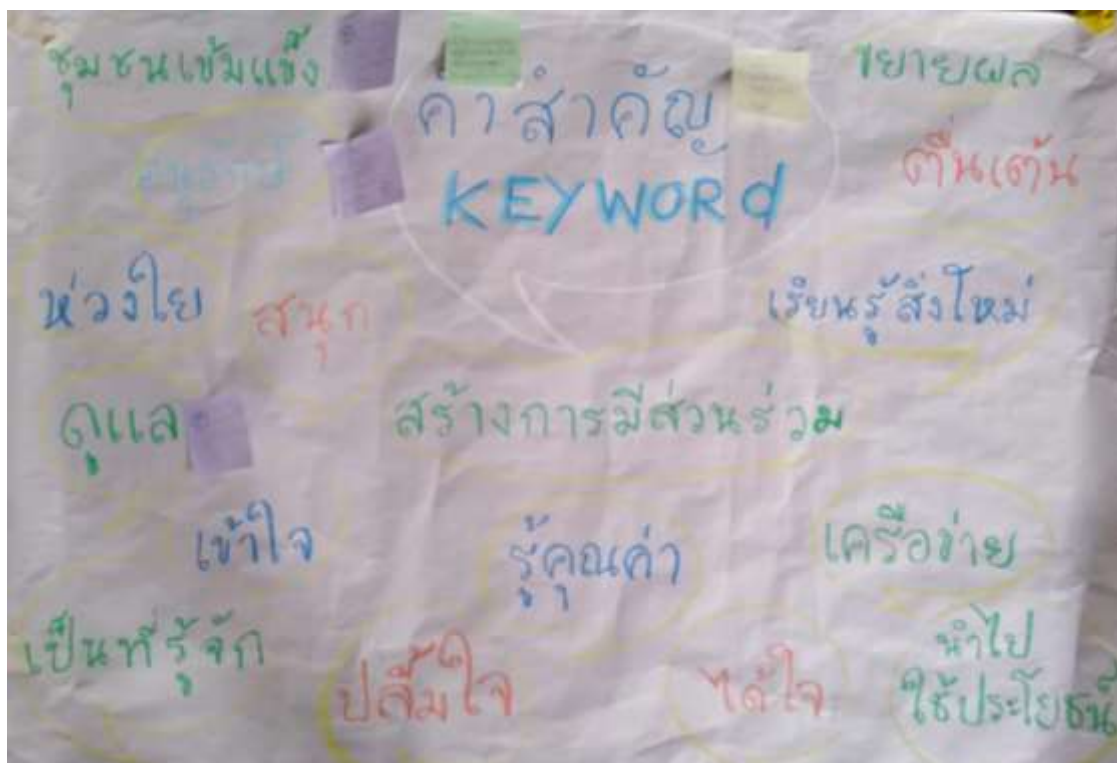

- คำสำคัญ ตามความเข้าใจ ของทีมวิจัยเพื่อท้องถิ่น

โดย พี่เลี้ยงได้เขียนคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของคลองบางเลนไว้และให้ทีมวิจัยได้สร้างคำอธิบายหรือสร้างคำสำคัญขึ้นมาเอง โดยการเขียน Post it.

คำสำคัญ - ชุมชนเข้มแข็ง อนุรักษ์ ขยายผล ตื่นเต้น เรียนรู้สิ่งใหม่ ห่วงใย สนุก ดูแล สร้างการมีส่วนร่วม เข้าใจ เป็นที่รู้จัก ปลื้มใจ รู้คุณค่า ได้ใจ เครือข่าย นำไปใช้ประโยชน์ และคำอธิบายที่ได้เพิ่มเติมจากที่พี่เลี้ยงกำหนดไป ดังนี้

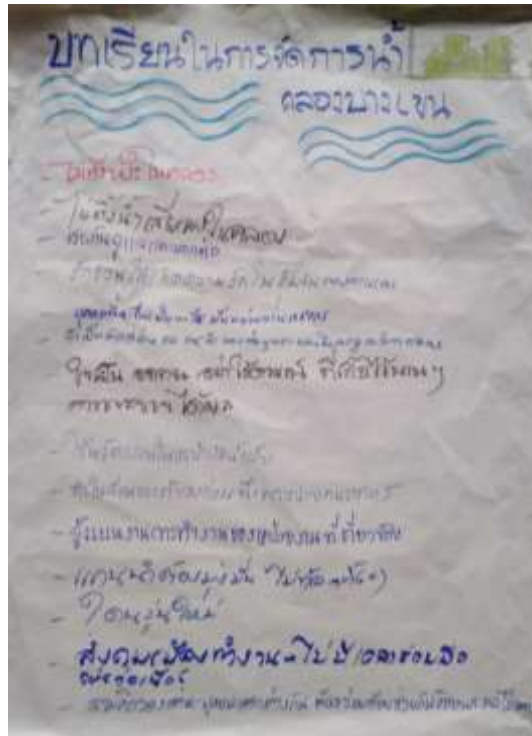
1. ต่างลงมือทำในสิ่งที่ทำได้
2. สิ่งที่ไม่ได้รู้ก็ได้รู้ ได้เรียนรู้กิจกรรมหลายกิจกรรมดีมาก
3. ได้ทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้เรื่องคลอง
4. ได้อนุรักษ์คลองบางเลนใหม่ ได้ทำความสะอาด สนุก - ห่วงใย ในการทำเราได้พบปะพูดคุยกัน

- กิจกรรมถอดบทเรียนโดยทีมวิจัย

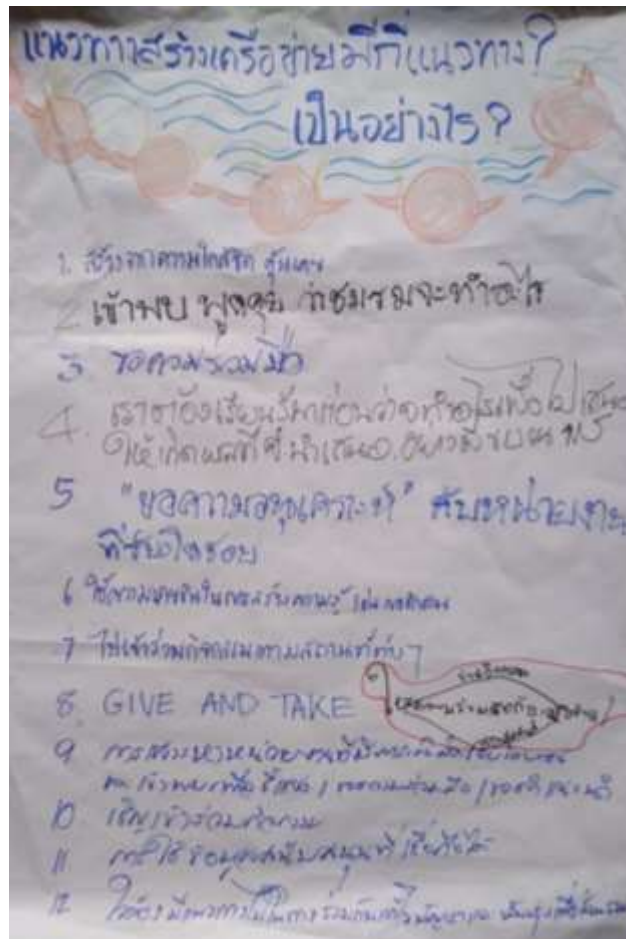
คำถาม “ บทเรียนในการจัดการน้ำคลองบางเขน ”

- ไม่มีขยะในคลอง
- ไม่ทิ้งน้ำเสียลงในลำคลอง
- ช่วยกันดูแลและบอกต่อ
- ชักชวนให้เกิดความรักในชุมชนของตนเอง
- บุคคลที่จะแก้ปัญหาได้ เป็น หน่วยงานราชการ
- ทำเป็นตัวอย่างและแนะนำบอกต่อบุตรหลานเพื่อดูแลรักษาคลอง
- ใจเย็น อดทน อย่าใช้อารมณ์ ที่เก็บไว้นานๆ การเจรจาจะได้ผล
- ใช้นวัตกรรมในการบำบัดน้ำเสีย
- ทำในส่วนของตัวเองก่อนพึ่งพาหน่วยงานราชการ
- แกนนำต้องมุ่งมั่น ไม่ทอดทิ้ง
- ? คนรุ่นใหม่
- สังคมเมืองทำงานไม่มีเวลาร่วมมืออย่างต่อเนื่อง
- ความคิดของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ต้องร่วมด้วยช่วยกันคิดคนละแนวไม่แตกต่าง

คำถาม “ แนวทางการสร้างเครือข่ายมีกี่แนวทาง ? เป็นอย่างไร ? ”

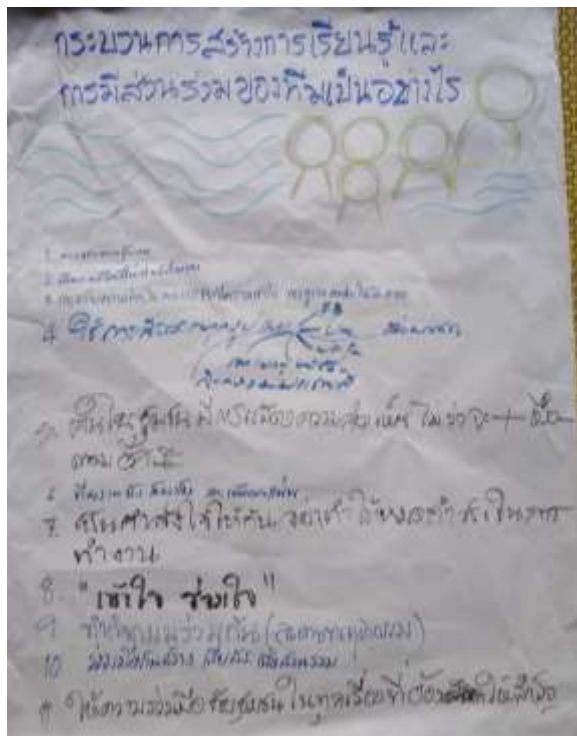
- สร้างจากความใกล้ชิด ความคุ้นเคย
- เข้าพบพูดคุย ว่าชมรมจะทำอะไร
- ขอความร่วมมือ
- เราต้องเรียนรู้มาก่อนว่า ทำอะไรเพื่อไปเสนอให้เกิดผลที่จะนำเสนอ อย่างมีขบวนการ
- ขอความอนุเคราะห์กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- ให้ความเคยชินในการสร้างความรู้ เช่น การชักชวน
- ไปเข้าร่วมกิจกรรมตามสถานที่ต่างๆ
- Give and Take ให้ความร่วมมือกับเครือข่าย การเข้าร่วมกิจกรรม การประชาสัมพันธ์
- การเสาะหาหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง ขอเข้าพบเพื่อชี้แจง ขอคำแนะนำ
- เชิญเข้าร่วมกิจกรรม
- การใช้ข้อมูลสนับสนุน เชื่อถือได้
- ใจต้องมีความสามารถในการทำไปรวมกันการแก้ไขปัญหาปรับปรุงเพื่อส่วนรวม

คำถาม “ กระบวนการเรียนรู้และมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร ? ”

- การสร้างความคุ้นเคย
- เลือกคนในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหา
- การสร้างความคิดให้คนรอบข้างเข้าใจ การดูแลคล่องให้สะอาด
- ใช้การสื่อสารทุกรูปแบบ เช่น Facebook Link สื่อมวลชน กิจกรรมประเพณี เคาะประตูบ้านพูดคุย ฯลฯ
- คนในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะ + หรือ - มีความคิดเป็นอิสระ
- ทีมงานเข้มแข็งและเหนียวแน่น
- เป็นกำลังใจให้กัน อย่าทำให้หมดกำลังใจในการทำงาน
- เข้าใจ ร่วมใจ
- ทำกิจกรรมร่วมกัน ละลายพฤติกรรม
- ร่วมมือกันสร้าง เสียสละเพื่อส่วนรวม

- ให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกๆ เรื่องที่ต้องทำให้สำเร็จ

คำถาม “ ภาคีเครือข่าย ในมุมมองของทีมวิจัย ? ”

ทีมวิจัย แบ่งความหมายของคำว่า ภาคีและเครือข่าย ไว้ ดังนี้

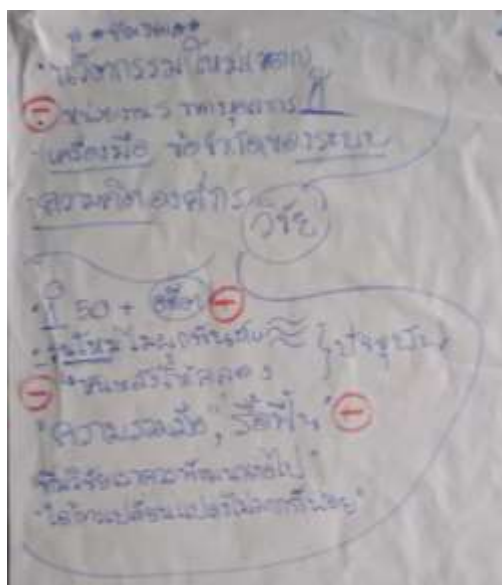
คำว่า **เครือข่าย** หมายถึง หน่วยงานที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำงาน ไม่ได้มีความใกล้ชิดกันมาก แต่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ได้แก่ กทม. สำนักระบายน้ำ กรมราชทัณฑ์ กรมชลประทาน วัดเทวสุนทร สำนักงานเขตบางซื่อ กรมควบคุมมลพิษ นนทบุรี ปันใหญ่ ร.1300 สถาบันการศึกษา ได้แก่ ม.ราชภัฏพระนคร มจพ. ม.เกษตรศาสตร์ ราชชมงคลพระนครเหนือ นอกจากนี้ ชมรมยังทำหน้าที่กระตุ้นหน่วยงานตั้งแต่ กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงมาถึงกรมควบคุมมลพิษ

คำว่า **ภาคี** หมายถึง หน่วยงานที่ทำงานร่วมหัวจมท้ายกันมา ทำงานคล้ายคู่สมรสหรือใกล้ชิดกัน ได้แก่ คนในชุมชน คนที่เข้าไปติดต่อ วัดต่างๆ ได้แก่ วัดผาง วัดน้อย วัดปากน้ำ วัดโพธิ์ทอง ชุมชนใต้ทางด่วน ประธานชุมชนทั้งสายคลอง ศูนย์นันทนาการ สกว. ชุมชนชินเขต ทั้งนักวิจัยชมรมและคณะกรรมการชมชมรม สถาบันการศึกษา ได้แก่ ม.ราชภัฏจันทรเกษม สาขาการท่องเที่ยว ม. เกริก โดยมีอาจารย์พรณีเป็นแกนนำ และชุมชนทุ่งบางเขน

คำถาม “ความเข้าใจในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ? ”

ทางทีมวิจัยนั้นสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

เชิงบวก	เชิงลบ
การอบรม การเก็บข้อมูลสนุก ร่วมกันช่วยเก็บข้อมูล (10 วัน)	เห็นปัญหาคล่องเสียและแห้ง
เมื่อเห็นปัญหาทีมวิจัยร่วมมือหาทางแก้	การจัดเวทีประชุม มีทั้งสนใจและไม่สนใจ
คนสนใจในปัญหาน้ำเสีย	การแก้ไขการจัดการน้ำยังไม่สำเร็จ
การลงพื้นที่เก็บข้อมูลชุมชน หัวต่อ ร่วมมือดีมาก อยากทำการขยายพื้นที่เก็บข้อมูล ที่ชุมชนลาดยาง	ชาวบ้านมีจำนวนน้อย แต่มีหน่วยงานราชการ มากกว่าในการทำงาน
เข้าใจวิธีการวิจัย การสัมภาษณ์ การตั้งคำถาม การ ชวนคุย หรือการให้ชาวบ้านเล่าเรื่อง หรือเขียนเล่า เรื่อง ทำให้รู้เรื่องราวในอดีตถึงปัจจุบัน	การทำงานวิจัย การเริ่มต้นจะเข้าใจยาก
ทำให้ทีมมีความชำนาญในการใช้เครื่องมือ ได้ชุมชน ได้ทักษะ	อยากให้มินิวัตรกรรมใหม่เข้ามาในการวิจัย
วิจัย ไม่ต้องจบ ด็อกเตอร์ ก็ทำได้	หน่วยงานขาดบุคลากร เครื่องมือ ข้อจำกัดของ ระบบ ความคิดองค์กรที่มีความจำกัดทางอิสระทาง ความคิด
ควรร่วมมือ รื้อฟื้น ทีมวิจัยควรพัฒนาต่อไปเพื่อให้ได้ ความเปลี่ยนแปลงไม่มากก็น้อย	ส่วนใหญ่วัยรุ่นสมัยใหม่จะไม่มี ความผูกพันกับสาย คลอง

- กิจกรรมวาด เติม ให้กัน

กิจกรรมสุดท้ายเป็นกิจกรรมที่ทำให้แต่ละคนมีกำลังใจในการขับเคลื่อนงานต่อไป โดย ให้แต่ละคนวาดแล้วอธิบายภาพที่ออกมา และภาพหรือข้อความนั้นสามารถอธิบายจินตนาการของทีมวิจัยไว้ ดังนี้

ทีมต้องการให้ทุกคนร่วมมือกัน พันฟูพื้นที่ของคลองรวมถึงอนุรักษ์คลองกันไป ต้องการชวนให้ผู้คนห่วงใยและปกป้องดูแลสายน้ำ รวมถึงหน่วยงานของรัฐนั้น ควรเข้ามาสนใจและช่วยแก้ไขปัญหาคองหรือสายน้ำอย่างจริงจังกันมากขึ้น อยากให้สายน้ำนั้นมีธรรมชาติที่กลับมาเหมือนเดิมเหมือนเช่นในอดีตที่ผ่านมา การแก้ไขปัญหานั้นอาจนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การใช้การประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง รวมถึงการสื่อสารกับภายนอกพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อชวนกันอนุรักษ์สายน้ำ ทีมวิจัยยังเสริมพลังใจให้กันและกันด้วยข้อความง่ายๆ สั้น ๆ คือ สู้ๆๆ ให้สร้างบรรยากาศสบายๆ ในการทำงาน มีทั้งความบันเทิง ไม่ให้เครียด อย่าคิดแต่ว่าไม่มีเวลา การทำงานอาจมีช้าบ้างแต่ต้องค่อยๆทำเพื่อนำไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ คือ อยากพายเรือในลำคลองกันได้อีกครั้ง นี่คือการฝันของทีมวิจัย ให้ชีวิตที่มีในคลองนั้นกลับคืนมา

ให้กำลังใจกับคนทำงานให้ทำงานกันไป เพราะ สิ่งที่ทำนั้นเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและทุกคน

ตารางที่ 3.3 การติดตามโครงการคลองบางเขน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการพัฒนาข้อเสนอโครงการ (ทำอะไรมาบ้าง)	ข้อสรุปจากการทำกิจกรรม
1	29 ธันวาคม 2561	วางแผนการติดตามโครงการ จากเอกสาร ของทีมวิจัยชุมชน	- เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ - ทราบกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำแล้ว
2	9 มกราคม 2562	ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์การดำเนินงาน วิจัยร่วมกับทีมวิจัย และรายละเอียด เอกสารการเงิน	- ทราบกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ดำเนินการ มาแล้ว - รวบรวมเอกสารการเงิน เพื่อสรุปยอด การใช้จ่าย และยอดคงเหลือ เพื่อวางแผน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการพัฒนาข้อเสนอโครงการ (ทำอะไรมาบ้าง)	ข้อสรุปจากการทำกิจกรรม
			กิจกรรมที่ต้องการดำเนินต่อไป
3	18 มกราคม 2562	วางแผนกิจกรรมถอดบทเรียน	- ทบทวนกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำมา - ประเมินสถานการณ์ปัญหาอุปสรรคของทีมวิจัยในการดำเนินงานวิจัยท้องถิ่น - ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับทีมวิจัย - เตรียมอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม
4	20 มกราคม 2562	ลงพื้นที่จัดกิจกรรมถอดบทเรียน	- ทบทวนความเข้าใจการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - กิจกรรมที่ทำมา - สิ่งที่ได้เรียนรู้ - สิ่งที่ต้องการพัฒนา
5	25 มกราคม 2562	หารือการติดตามร่วมกับทีมติดตาม	- แผนการติดตามที่ต้องดำเนินการร่วมกับทีมวิจัย
6	22 มีนาคม 2562	สรุปการติดตาม	- กระบวนการติดตามที่ผ่านมา - สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม
7	27 เมษายน 2562	ติดตามการดำเนินกิจกรรมของทีมวิจัย	- การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีมวิจัย
8	22 พฤษภาคม 2562	ติดตามการจัดทำรายงานเพื่อปิดโครงการ (ปิดแบบไม่สมบูรณ์)	- วางแผนการจัดทำรายงาน - ชี้แจงการเงินกับทีมวิจัย - รวบรวมเอกสารการเงิน
9	23 พฤษภาคม 2562		

การติดตามการเงินโครงการ

การติดตามการเงินโครงการเนื่องจากทีมวิจัยมีการจัดบันทึกการใช้จ่ายเงินภายในโครงการเป็นอย่างดี ผู้ติดตามจึงใช้วิธีการสรุปยอดค่าใช้จ่ายแต่ละเดือน สรุปเป็นค่าใช้จ่ายการเงิน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทีมวิจัยประชุมตกลงกันเพื่อดำเนินการปิดโครงการวิจัยในระยะที่ 2
2. แจ้งทาง สกสว.เพื่อขอหนังสือปิดโครงการวิจัยในระยะที่ 2
3. ดำเนินการปิดโครงการวิจัยตามหนังสือที่แจ้ง
4. โอนเงินคืน สกสว. เนื่องจากมีเงินคืน ได้แก่ ดอกเบี้ย และเงินที่เหลือจากโครงการบางส่วน

3.2.3 โครงการที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวน 2 โครงการ

3.2.3.1 แนวทางการรวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจ พื้นที่ศูนย์อาหาร พนักงานห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี พระรามเก้า กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินงาน

ตาราง 3.3 การติดตามโครงการห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการพัฒนาข้อเสนอโครงการ (ทำอะไรมาบ้าง)	ข้อสรุปจากการทำกิจกรรม
1	29 ธันวาคม 2561	วางแผนการติดตามโครงการ จากเอกสารของทีมวิจัยชุมชน	- เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ - ทราบกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำแล้ว
2	9 กุมภาพันธ์ 2562	ติดตามการดำเนินงานของทีมวิจัย	- ทราบกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ดำเนินการมาแล้ว
3	12 กุมภาพันธ์ 2562	ลงพื้นที่ถอดบทเรียน และร่วมวางแผนจัดกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย	- ประเมินสถานการณ์การทำงานของทีมวิจัยท้องถิ่น - แผนการจัดกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย
4	15 กุมภาพันธ์ 2562	วางแผนกิจกรรมถอดบทเรียน และการสนับสนุนกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย	- สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานวิจัย - สิ่งที่น่าสนใจในการทำงานวิจัย - การเปลี่ยนแปลงที่ได้จากการทำงานวิจัย
5	26 กุมภาพันธ์ 2562	ประสานของข้อมูลร่วมกับทีมวิจัย เพื่อจัดกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย	- ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงจากงานวิจัย - สิ่งที่ได้เรียนรู้

			- แนวทางในการพัฒนากลุ่มนักวิจัย - กิจกรรมเพื่อเผยแพร่งานวิจัย
6	1 มีนาคม 2562	เตรียมสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม เผยแพร่งานวิจัย	- เตรียมความพร้อมในส่วน of สถานที่
7	4-5 มีนาคม 2562	เตรียมอุปกรณ์ / โปสเตอร์ สำหรับ เผยแพร่งานวิจัย	- ข้อมูลสำหรับนำเสนอผ่านโปสเตอร์
8	8 มีนาคม 2562	กิจกรรมการเผยแพร่งานวิจัย และ สรุปกิจกรรมเพื่อปิดโครงการ	- กิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย - บทเรียนการดำเนินงานของทีมวิจัย
9	22 มีนาคม 2562	สรุปการติดตาม	- กระบวนการติดตามที่ผ่านมา - สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม
10	27 เมษายน 2562	ติดตามการดำเนินกิจกรรมของทีม วิจัย	- การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีม วิจัย

การติดตามการเงินโครงการ

เนื่องจากโครงการมีปัญหาเรื่อง บัญชีเก่า (ภายหลังจากเปลี่ยนหัวหน้าโครงการวิจัย) แล้วไม่ได้ปิดบัญชีให้เรียบร้อย และไม่สามารถติดต่อได้ ทางผู้ติดตามจึงได้ดำเนินการดังนี้

1. ปิดบัญชีโครงการ (เก่า) ที่มีหัวหน้าโครงการเก่าเป็นผู้มีอำนาจลงนามส่งจ่ายให้เรียบร้อย โดยให้หัวหน้าโครงการใหม่เป็นผู้รับรอง

2. หลังจากปิดบัญชีโครงการ ทั้งบัญชีเก่าและใหม่แล้วโอนเข้าบัญชี สกสว.

3.2.3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดการด้านการตลาดดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม วิชากิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

กระบวนการติดตามโครงการ

สัมภาษณ์เชิงลึก รายบุคคล โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้คำถาม ตามหัวข้อติดตามที่ระบุไว้ข้างต้น

วิธีการดำเนินงาน

1. ติดตามสถานการณ์การทำงาน of โครงการวิจัยที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน

“ช่วงการดำเนินการเป็นช่วงสุดท้ายของการทำโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น”

- กิจกรรมที่เพิ่มจากเดิม ทางทีมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมมาทั้งหมดแล้วตามที่ตั้งไว้ทั้งหมดและเมื่อมีการพูดคุยกับทีมวิจัย ทำให้เห็นคำถามที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมว่า “ตลาดมีความต้องการผลิตภัณฑ์อย่างไร ? ลูกค้าต้องการอะไร” ทำให้เกิดการเพิ่มกิจกรรมในโครงการวิจัย เพิ่มอีก 2 กิจกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำแบรนด์สินค้า (Branding) วิธีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ซื้อ การจัดการผลิตภัณฑ์ โดย ทีมนักวิชาการและนักศึกษาจาก สจล.

- กิจกรรมเผยแพร่การวิจัยของชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายทั้งหมด 100 คน เนื่องจากทางทีมวิจัยมีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรเป็นศูนย์ในการให้ความรู้ด้านการเกษตรอยู่เดิม ผลิตภัณฑ์และปายประชาสัมพันธ์และมีวิทยากรที่เป็นทีมวิจัยเพื่ออธิบายว่า “ดินพร้อมปลูกนั้นดีหรือพิเศษกว่าดินชนิดอื่นอย่างไร ?” ของโครงการวิจัยจึงได้เป็นส่วนหนึ่งในศูนย์เรียนรู้เมื่อมีผู้สนใจ ทีมวิจัยจะมีการบันทึกการประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยนี้จนครบจำนวนเป้าหมายที่ตั้งไว้ และหัวหน้าโครงการวิจัย (อ.กุง) มีแผนการจัดเวทีการเผยแพร่การวิจัยอีกครั้ง เพื่อให้ทีมวิจัยมีความเข้าใจในกระบวนการทำงานโครงการวิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปิดโครงการอีกครั้ง เวทีการเผยแพร่นี้วางแผนไว้ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ ที่ศูนย์เกษตร หนองจอก ของทีมวิจัย และทางหัวหน้าโครงการวิจัยมีความมุ่งหวังจะให้ทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเข้าไปร่วมงานครั้งนี้ เพื่อสังเกตการณ์ หรือช่วยเติมประเด็นความเข้าใจในการทำงานเพื่อท้องถิ่น

- ด้านงบประมาณในการทำโครงการวิจัย ไม่มีปัญหาและมียกงบประมาณเหลืออยู่ สามหมื่นกว่าบาท และวางแผนเพื่อดำเนินการจัดเวทีการเผยแพร่การวิจัย ในเดือนกุมภาพันธ์นี้

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการทำโครงการวิจัย (ในมุมมอง อ.กุง) มีการเข้าร่วมกลุ่มของเกษตรกรมากขึ้นทั้งที่เป็นลูกค้าและหน่วยงานของภาครัฐ / ประธานของกลุ่ม นางมณสิชา (ทีมวิจัย) ได้เริ่มมีความสนใจในการปรับปรุงและพัฒนาสูตร “ดิน” มีการทำงานร่วมกับนักวิชาการ อ.สุพัตรา (อ.จุ่ม) ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่อง ดินและพืช เพื่อพัฒนาสูตร และตอนนี้กำลังเตรียมแปลงสาธิตที่ศูนย์เรียนรู้

2. ถอดเนื้อหาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

- ไม่ได้ถามรายละเอียดอย่างละเอียดทุกโครงการ เนื่องจาก ในความเห็นของพี่เลี้ยง 1. ถ้ามีโอกาสอาจมีการดำเนินการลงพื้นที่เพื่อสอบถามส่วนของข้อมูล เพื่อดึงเนื้อหาจากนักวิจัย จำนวน 1 ครั้ง เพื่อทำให้เห็นความเข้าใจในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจากสมาชิกท่านอื่น

3. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานของนักวิชาการ

- Out put : อ.กุง มีความคาดหวังให้ Out put จากโครงการวิจัยนี้เป็นการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนภายใน 1-2 เดือนนี้ แต่ ณ ตอนนี้มีข้อจำกัดเรื่องการทำทีมวิจัยที่มาจากหลากหลายพื้นที่ การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องมีการจดทะเบียนตั้งแต่ 7 คน เป็นต้นไปและต้องมาจากพื้นที่เดียวกันแต่ทางทีมวิจัยกำลังหาหรือหาแนวทางในการ

แก้ปัญหาที่อยู่ การจดวิสาทกิจชุมชนนั้น จะสามารถช่วยให้กลุ่มได้มีงบประมาณในการบริหารกลุ่ม จึงจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน กลุ่มที่วิจัยเป็นการรวมตัวแบบธรรมชาติ

- การเกิดโครงการวิจัยในเฟส 2 ทาง อ.กุง ประเมินว่า ตอนนี้ทางทีมวิจัยชุมชนยังขาดทักษะในการเขียนงานวิจัย จึงยังเป็นข้อจำกัดในการทำงานต่อไป

- บทเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นกับทีมนักวิชาการ “ช่องว่างวิชาการ” และ “ความกล้า” เริ่มแรกมีปัญหาเรื่องการสื่อสาร และประเด็นที่จะสื่อสารที่เป็นภาษาวิชาการมากเกินไป ทำให้ชุมชนไม่สามารถเข้าใจการทำงานได้ แต่เมื่อทีมนักวิชาการเกิดบทเรียนนี้ จึงเริ่มปรับการสื่อสารให้ง่ายขึ้น ทำให้ทีมวิจัยชุมชนมีความเข้าใจมากขึ้น และสิ่งที่นักวิชาการได้เรียนรู้จากทีมวิจัยชุมชน คือ ทีมวิจัยมีความกล้าแสดงถึงความต้องการทางความคิดอย่างตรงไปตรงมา

- ทีมนักวิชาการไม่ได้ประเมินวิธีการทำงานที่ทีมวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ ทำให้ตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้ผลเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง แนวทางการแก้ไขของทีมวิชาการ คือ หากมีการดำเนินการโครงการวิจัยใหม่นั้น ออกแบบการประเมินไว้ก่อนเพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่ตรงกับสิ่งที่ทำในแต่ละกิจกรรม

4. สิ่งที่ต้องการให้ศูนย์ประสานงานช่วยเพิ่มเติม

- ศูนย์ประสานงานควรมีการจัดสรรเวลาลงพื้นที่ กับทีมวิจัยเพื่อให้มุมมองของการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับทีมวิชาการ และทีมวิจัยชุมชน ว่า “ผู้ประสานงานมีมุมมองอย่างไร” “ทีมควรทำอะไรต่อไป” “มุมมองแบบงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นอย่างไร มองอย่างไร”

- ควรอธิบายเครื่องมือในการทำงานตั้งแต่เริ่มทำงาน เพื่อให้ทีมมีความเข้าใจในการทำงานวิจัย ควรมีการแนะนำ เอกสาร วิธีการเขียน เครื่องมือในการทำงาน แบบภาพรวม หรืออาจมีตัวอย่างให้ดูเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันตั้งแต่ต้นการดำเนินโครงการ ทีมนักวิชาการจะสามารถนำมาออกแบบการเสริมศักยภาพให้ทีมวิจัยชุมชนได้อย่างเหมาะสม

5. เป้าหมายหรือสิ่งที่อยากจะทำในการดำเนินงานครั้งต่อไป (หากเป็นไปได้)

- ทีมนักวิชาการจะทำหน้าที่เสริมศักยภาพให้ชุมชนมีความสามารถในการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้เอง “กลไกอะไรที่ชุมชนสามารถเข้าร่วมได้เพื่อเสริมศักยภาพ ”

- สิ่งที่ทีมวิจัยชุมชนมีความต้องการ คือ การหาอาชีพทางการเกษตรเพื่อทดแทนอาชีพเดิมและการสร้างอาชีพให้ชุมชนอยู่ได้อย่างยั่งยืน

6. บทบาทของทีมนักวิชาการ

- ทีมอาจารย์มีหน้าที่ช่วยทีมวิจัยในการจัดทำรายงาน เคลียบิลค่าใช้จ่าย และสนับสนุนการทำงานในเวทีหรือการศักยภาพนักวิจัย เช่น ทีมอาจารย์มีการสนับสนุนการทำโปสเตอร์ แผ่นพับ การจัดทำสื่อเคลื่อนไหว ช่วยชุมชนออกแบบสื่อ โดยให้นักศึกษา นิเทศศาสตร์เกษตร Social lab ของ สจล. มาช่วยทำงานกับชุมชน

- บทบาทของนักวิชาการและทีมวิจัยชุมชน ปัจจุบันทีมอาจารย์นักวิชาการมีหน้าที่ช่วยทีมวิจัยวางระบบการบริหารโครงการ ด้านข้อมูลทำหน้าที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ ส่วนนักวิจัยชุมชนนั้นมีหน้าที่ให้ข้อมูลกับทีมอาจารย์วิชาการจากการประเมินของ อ.กุ่ม นั้น แม้ว่าทางทีมวิจัยชุมชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลแต่การทำงานโครงการนี้ ทำให้ทีมวิจัยเกิดองค์ความรู้ได้เท่าที่ควร

- การนำบทความของทีมวิจัยไปใช้ประโยชน์ (RE) โดย อ.กุ่ม นำโครงการวิจัยนี้ไปนำเสนอในงานประชุมนานาชาติที่ บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 1 บทความและกำลังดำเนินการเขียนอีก 1 บทความ ทำให้ ดิน พร้อมปลูกนั้น เป็นที่รู้จักมากขึ้น

- สถานการณ์ปัจจุบัน

ทีมวิจัยได้มีการจัดซื้อเครื่องคลุกดินจำนวน 50,000 บาท โดยใช้งบประมาณที่เหลือจากค่าอาหารในการจัดเวทีต่างๆ เนื่องจากทีมวิจัยมีการทำอาหารมาร่วมกันเลี้ยงในการประชุมทุกครั้งทำให้มีค่าใช้จ่ายค่าอาหารนั้นเหลือไว้และนำมาใช้เพื่อจ่ายเครื่องนี้ จำนวนเงิน 30,000 บาท และได้มีการพูดคุยกับพี่เลี้ยงสุวรรณภูมิแล้วว่า สามารถทำใบเสร็จหรือย้ายหมวดเป็นค่าวัสดุได้ทางพี่เลี้ยงมีความต้องการในการลงพื้นที่ หนองจอก ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2562 เพื่อไปพูดคุยสอบถาม สิ่งที่ได้จากการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจากทีมชุมชน เพื่อศึกษามุมมองของทีมวิจัยในการทำงานวิจัยและหากเป็นไปได้จะลงไปถอดเนื้อหากิจกรรมเพิ่มเติมจากทีมโดยการจัดเวทีถอดบทเรียน ทั้งนักวิชาการและชุมชน 1 เวที ก่อนปิดโครงการวิจัย ในเดือน กุมภาพันธ์ 2562 นี้ พร้อมทั้งขอตรวจเอกสารการเงินและรายงานการเขียนของโครงการ

ตาราง 3.4 การติดตามโครงการดินพร้อมปลูก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการพัฒนาข้อเสนอโครงการ (ทำอะไรมาบ้าง)	ข้อสรุปจากการทำกิจกรรม
1	29 ธันวาคม 2561	วางแผนการติดตามโครงการ จากเอกสาร ของทีมวิจัยชุมชน	- เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ - ทราบกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำแล้ว
2	11 มกราคม 2562	ลงพื้นที่ติดตามการทำรายงานฉบับ สมบูรณ์	- สถานการณ์การทำรายงานฉบับสมบูรณ์ - แผนการจัดเวทีเผยแพร่งานวิจัย
3	22 มีนาคม 2562	สรุปการติดตาม	- กระบวนการติดตามที่ผ่านมา - สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม
4	27 เมษายน 2562	ติดตามการดำเนินกิจกรรมของทีมวิจัย	- การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของ ทีมวิจัย

3.2.4 โครงการที่ส่งรายงานล่าช้า (ต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ) จำนวน 7 โครงการ

3.2.4.1 กลุ่มโครงการในพื้นที่ จ.วมฺทนปรากการ จำนวน 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการแนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบางพลินคร ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

2. รูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ ตำบลศิระจรเข้ไชย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบลศิระจรเข้ไชย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีการดำเนินงาน

1. ทั้ง 2 โครงการติดต่อผ่านพี่เลี้ยงระดับสถาบันของมหาวิทยาลัยหัวเฉียว โดยการประสาน สนับสนุน ติดตาม ผ่านพี่เลี้ยง และอาจารย์ในทีมวิจัย

2. การติดตามเรื่องการเงิน เนื่องจากมีการผลัดเปลี่ยนการทำงานของศูนย์ประสานงานทำให้ขาดการติดต่อกับทีมวิจัยสักระยะหนึ่งส่งผลให้หัวหน้าโครงการวิจัยและทีมงานบางคนได้เปลี่ยนที่อยู่หรือย้ายที่ทำงาน แต่ผู้ติดตามได้จัดการปัญหาดังกล่าวเรียบร้อยและสามารถปิดบัญชีค่าใช้จ่ายทั้ง 2 โครงการเรียบร้อยแล้ว

3.2.4.2 กลุ่มโครงการที่พี่เลี้ยงเป็นมูลนิธิชีวิตไท จำนวน 4 โครงการ ได้แก่

1. การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย

2. แนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแห่น อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรที่เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตำบลบางซุด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

วิธีการดำเนินงาน

1. ทั้ง 4 โครงการติดต่อผ่านพี่เลี้ยงของมูลนิธิชีวิตไท โดยการประสาน สนับสนุน ติดตาม ผ่านพี่เลี้ยง เนื่องจากทำงานต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเดิม

2. มีการจัดกิจกรรมถอดบทเรียนของทั้ง 4 โครงการ (รายละเอียดตามภาคผนวก ก.)

3.2.4.3 ชุดโครงการเศรษฐกิจฐานราก ข.ปทุมธานี

วิธีการดำเนินงาน

1. ติดต่อผ่านพี่เลี้ยง และ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ โดยต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ เป็นในส่วนของเนื้อหา
2. รายงานค่าใช้จ่ายโครงการได้ดำเนินการปิดบัญชี และรายงานเรียบร้อยแล้ว

3.2.5 กลุ่มโครงการที่ปิดไม่สมบูรณ์ มีจำนวน 2 โครงการ ได้แก่

3.2.5.1 โครงการการจัดการขยะชัยนาทรายณ์ จ.ลพบุรี

วิธีการดำเนินงาน

เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่หัวหน้าโครงการผู้รับทุนวิจัย ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ และอยู่ในช่วงรอยต่อระหว่างศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น กับ การติดตามงานเดิม ประกอบกับ หัวหน้าโครงการติดภารกิจต้องเดินทางไปต่างประเทศ จึงมีวิธีการดังนี้

1. ผู้ประสานงานนัดอาจารย์หัวหน้าโครงการติดต่อเพื่อทำหนังสือขอยุติโครงการดังกล่าวในระยะที่ 1 พร้อมระบุเหตุผล
2. ปิดบัญชีโครงการ จัดทำรายงาน รูปเล่ม และรายงานการเงิน ส่งแหล่งทุนต่อไป

3.2.5.2 โครงการวิจัยที่ทำในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินงาน

เนื่องจากโครงการนี้ มีพี่เลี้ยงระดับสถาบัน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ ชูเดช เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งได้ประสานงานในส่วนของเนื้อหา รูปเล่ม ที่ทางหัวหน้าโครงการต้องการคำปรึกษา และการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายโครงการ ในเบื้องต้น ทางผู้ประสานงานได้ให้คำปรึกษาตามแนวทางหลักเกณฑ์ของแหล่งทุน และได้ปิดโครงการเรียบร้อยแล้ว

3.3 การถอดบทเรียนนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการที่รับผิดชอบ

สืบเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ประสานงานโหนดสุวรรณภูมิที่ดำเนินการติดต่อกันมา เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของนักวิจัย ซึ่งในการดำเนินงานติดตามจึงเห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จึงได้ออกแบบกิจกรรมถอดบทเรียนที่นักวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้เหมาะสมกับแต่ละโครงการ จัดกิจกรรมทั้งหมด 3 ครั้ง 3 ทีมวิจัย ดังนี้

1. โครงการการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุทธรักษ์ อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน พุทธรักษ์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. โครงการแนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลอง บางเขน กรุงเทพมหานคร
3. แนวทางการรวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจ พื้นที่ศูนย์อาหารพนักงาน ห้างสรรพสินค้าโชว์ดีซี พระราม เก้า กรุงเทพมหานคร
4. โครงการชุดหนังสือเกษตรกร 3 โครงการย่อย จัด ณ วันที่ 21-22 มกราคม 2562 ณ ห้องประชุมสถาบันเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

บทที่ 4

ผลการติดตาม

โครงการติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ ต่อเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิ เป็นการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ดำเนินการติดตาม พื้นที่การดำเนินงาน ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร (เขตสายไหม เขตห้วยขวาง เขตบางเขน) จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดชัยนาท จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดลพบุรี ตามวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยไปแล้ว จำนวน 13 โครงการให้ดำเนินการวิจัยจนแล้วเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เพื่อเขียนบทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE : Research Exploitation) และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ โดยมีผลการติดตามโครงการดังนี้

4.1 โครงการระยะกลางน้ำ

4.1.1 โครงการการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาหารูปแบบการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาและพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ 3) เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โครงการนี้เพิ่งได้รับงบประมาณอุดหนุนการวิจัยเมื่อเดือนกันยายน 2561 ที่ผ่านมา ยังไม่ได้เริ่มกิจกรรมวิจัย กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ 1) เวทีชี้แจงโครงการ 2) การค้นหารูปแบบการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน 3) การสร้างแบบจำลองการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน 4) เวทีรับฟังความคิดเห็น

4.2 กลุ่มโครงการระยะปลายน้ำ

4.2.1 โครงการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจ พื้นที่ศูนย์อาหาร พนักงานห้างสรรพสินค้า โชว์ดีซี พระรามเก้า กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ของผู้ประกอบการร้านอาหารรายย่อยกลุ่มออมทรัพย์แม่คำปากหวาน 2) เพื่อศึกษาการประกอบการร้านอาหารรายย่อยของกลุ่มออมทรัพย์แม่คำปากหวาน 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์แม่คำปากหวาน โครงการนี้เพิ่งได้รับการอนุมัติงบประมาณอุดหนุนการวิจัยในงวดที่ 2 และกำลังสิ้นสุดสัญญาการดำเนินการวิจัย ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 ซึ่งต้องขอขยายระยะเวลาในการทำกิจกรรมวิจัย และยังเหลือกิจกรรมวิจัยที่ต้องดำเนินการดังนี้ 1) ทดลองปฏิบัติการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพอาหารและการบริการ 2) เวทีสรุปวิเคราะห์แนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพอาหารและการบริการ 3) เวทีสรุปบทเรียน 4) จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ และ 5) จัดทำรายงานผลการวิจัย

4.2.2 โครงการแนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่และแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อทบทวนบทเรียนในการจัดการคุณภาพน้ำในคลองบางเขนของเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้อง 3) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างการเรียนรู้และกระบวนการมีส่วนร่วมให้เครือข่ายในการจัดการคุณภาพน้ำในคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร โครงการนี้จะสิ้นสุดระยะเวลาโครงการในวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ปัจจุบันยังเหลือค้างส่งรายงานความก้าวหน้างวดที่ 2 เพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัยในงวดที่ 3 เพื่อทำกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) ทดลองกระบวนการเรียนรู้ 2) เวทีสรุปผลการทดลองและบทเรียนการดำเนินงาน 3) เวทีเผยแพร่ผลงานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

4.2.3 โครงการการสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย มีวัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้แนวทางและรูปแบบการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรในระดับพื้นที่ 2) เพื่อพัฒนาข้อเสนอนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 3) เพื่อหนุนเสริมกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของเกษตรกร โครงการนี้จะสิ้นสุดระยะเวลาการทำวิจัยในวันที่ 31 มกราคม 2562 ยังเหลือการทำกิจกรรมวิจัยดังนี้ 1) การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร 2) เวทีเผยแพร่งานวิจัย และ 3) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ โดยได้จัดทำเรียบร้อยแล้ว

4.2.4 โครงการแนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม หมู่ 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม (หมู่ 7) ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อศึกษาปัญหาหนี้สินและระบบการเกษตรของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม (หมู่ 7) ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 3) เพื่อศึกษาบทเรียนในการพัฒนาเกษตรชีววิถีของกลุ่มจากอดีต-ปัจจุบัน ของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรม (หมู่ 7) ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถีอย่างยั่งยืน โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาการทำวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และขอขยายเวลาถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 ยังเหลือกิจกรรมวิจัยที่จะต้องทำดังนี้ 1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์ ทั้งนี้ได้ดำเนินการส่งเอกสารเรียบร้อยแล้ว

4.2.5 โครงการบทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแวน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการเกิดหนี้และสถานการณ์ของหนี้สินของกลุ่มเกษตรรวมใจ 2) เพื่อศึกษาบทเรียน ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรรวมใจ ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน 3) เพื่อศึกษาความรู้ใหม่ ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และขอขยายเวลาถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 แต่ยังเหลือกิจกรรมวิจัย 5 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์ โดยได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ และรายงานค่าใช้จ่ายแล้ว

4.2.6 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรที่เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตำบลบางซุด อำเภอสรุภบุรี จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาหนี้สินของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร 2) เพื่อศึกษาบทวนรูปแบบการเกษตรของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 3) เพื่อศึกษารูปแบบการเกษตรครบวงจรของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาการทำวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 และขอขยายเวลาถึงวันที่ 31 มกราคม 2562 เช่นกัน ซึ่งยังเหลือกิจกรรมวิจัยอีก 5 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมทดลอง 2) เวทีวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) เวทีถอดบทเรียน 5) รายงานฉบับสมบูรณ์ โดยได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ และรายงานค่าใช้จ่ายแล้ว

4.2.7 โครงการการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลชัยนารายณ์ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาขยะตั้งแต่อดีต-ปัจจุบันของตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมกาทิ้งขยะ ปริมาณขยะและประเภทขยะที่เกิดขึ้นในตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกวิธีของตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความตระหนักและการจัดการปัญหาขยะร่วมกันของชุมชนตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โครงการนี้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัยแล้ว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 และทีมวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้เพียงครึ่งทาง ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสุวรรณภูมิจึงมีความเห็นให้ยุติการดำเนินกิจกรรมโครงการในส่วนที่เหลือ และได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วก่อนหัวหน้าโครงการเดินทางไปต่างประเทศ

4.2.8 โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดการด้านการตลาดดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา ทบทวนสถานการณ์การผลิตผลิตภัณฑ์ การจัดการตลาด และรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม 2) เพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการวัตถุดิบ การบริหารการผลิต และการบริหารการกระจายสินค้า 4) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของตลาดที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปสู่การจัดการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน โครงการนี้กำลังสิ้นสุดเวลาการทำกิจกรรมวิจัย ในวันที่ 31 มกราคม 2562 และยังเหลือกิจกรรมวิจัย ดังนี้ 1) เวิร์กช็อปและสรุปผลงานวิจัย 2) เวทีถอดบทเรียน 3) เวทีเผยแพร่งานวิจัย 4) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

4.2.9 โครงการการสำรวจปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและสำรวจสภาพปัญหา ศักยภาพ/ทุนทางสังคมในชุมชน ความต้องการในการแก้ไขปัญหาของคนใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ 2) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน 3) เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยร่วมกับนักวิจัยชุมชน 3 โครงการ โครงการนี้เพิ่งได้รับเงินอุดหนุนการวิจัย เมื่อเดือนสิงหาคม 2561 มีกิจกรรมวิจัยที่ต้องติดตามสนับสนุนดังนี้ 1) การประชุมทีมวิจัยประจำเดือน 2) เวทีทำความเข้าใจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) เก็บข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา (สภาพ/บริบทชุมชน ปัญหาในชุมชน ความต้องการในการแก้ไขปัญหา ทุนชุมชน กลุ่มต่างๆ ฯลฯ) 4) วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เชื่อมโยง และจัดลำดับความสำคัญ/ความเร่งด่วนของปัญหา 5) นำเสนอข้อมูลให้กับชุมชนและรับฟังความคิดเห็น 6) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา

ข้อเสนอโครงการวิจัย 3 โครงการ 7) จัดทำเอกสารเสนอหัวข้อโครงการวิจัย พร้อมจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ โดยโครงการได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และปิดโครงการเรียบร้อยแล้ว

4.2.10 โครงการแนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลสถานการณ์และความต้องการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุในชุมชนบางพลีนคร 2) ทบทวนบทเรียน วิเคราะห์ปัจจัยและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการพัฒนาสุขภาพกายและใจของชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริม สุขภาพกายและใจโดยการมีส่วนร่วมของชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร โครงการนี้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัยเมื่อ 30 เมษายน 2561 ทางทีมวิจัยได้จัดส่งโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์และเอกสารสรุปการเงินเรียบร้อยแล้ว และได้รับอนุมัติปิดโครงการจากฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นแล้ว

4.2.11 โครงการรูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ ตำบลศีร์ษะจรเข้ น้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบลศีร์ษะจรเข้ น้อย อ.บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อศึกษาทบทวนบทเรียนของชมรมผู้สูงอายุ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและคนในชุมชน 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น วัด บริษัทเอกชน เป็นต้น 4) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ โครงการนี้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการโครงการวิจัยแล้วเช่นกัน เมื่อ 30 เมษายน 2561 มีการดำเนินกิจกรรมวิจัยเสร็จสิ้นทุกกิจกรรมแล้ว และส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และรายงานค่าใช้จ่ายเรียบร้อยแล้ว

4.2.12 โครงการแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนกิ่งเมือง กิ่งชนบท โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 1) เพื่อศึกษาศักยภาพทรัพยากร ความรู้ และภูมิปัญญาของชุมชน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพผู้วิสาหกิจชุมชนโดยมีส่วนร่วมของจังหวัดปทุมธานี โครงการนี้กำลังสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการกิจกรรมวิจัยในวันที่ 31 ตุลาคม 2561 โดยได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และรายงานการใช้จ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว

4.3 ผลการถอดบทเรียนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการที่รับผิดชอบ

กรณีการถอดบทเรียนในโครงการที่รับผิดชอบ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรหมู่ 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอนมสามัคคี จังหวัดฉะเชิงเทรา โครงการแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรที่เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตำบลบางขุน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และโครงการ บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแวน อำเภอนมสามัคคี จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีโครงการ การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย เป็นโครงการที่สังเคราะห์ในภาพรวม

โดยสาเหตุของภาระหนี้สินของเกษตรกร ก่อนนำไปสู่รูปแบบที่เหมาะสมทั้ง 3 โครงการย่อย คือ การไม่สามารถขายผลผลิตทางการเกษตรได้ ประกอบกับหนี้ที่เกิดขึ้นมาจาก เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่กู้มาเพื่อใช้จ่ายภาคการเกษตร โดยมีปัจจัยการทำการเกษตรเชิงเดี่ยวของทั้ง 3 โครงการเป็นแรงหนุนให้เกิดภาระหนี้ โดยบทเรียนที่ได้ในระดับ 3 โครงการคือ การที่ทีมวิจัยได้รู้จักใช้กระบวนการวิจัย ในการหาสาเหตุของการเป็นหนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหา และการทดลองลงมือทำ ผ่านการคิดที่เป็นระบบของกระบวนการวิจัยทำให้ช่วยหาคำตอบได้ว่า โครงการทั้ง 3 โครงการ ปัญหาของการเกิดหนี้ส่วนใหญ่มาจากภาคการผลิต การรู้จักทำบัญชีครัวเรือน เพื่อดูค่าใช้จ่ายต้นทุน ของกิจกรรมที่เกษตรกรใน 3 พื้นที่ ได้ลงมือทำ เหล่านี้ล้วนผ่านกระบวนการวิจัย ทำให้ได้มาซึ่งคำตอบ นอกจากบทเรียนที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีบทเรียนที่ได้นอกเหนือจากที่กล่าวมาดังนี้

บทเรียนเพิ่มเติมที่ได้จากการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของโครงการ บทเรียนความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแวน อำเภอนมสามัคคี

1. ต้องนำสมาชิกกลุ่มไปสมัครเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟู (สมาชิกได้ทั้งปี)
 2. นำหลักฐานเอกสารของสมาชิกไปขึ้นทะเบียนหนี้กับกองทุนฟื้นฟู
 3. เมื่อสมาชิกถูกฟ้องดำเนินคดีประธานกลุ่มพาผู้ถูกกลุ่มไปทำหนังสือบรรเทาทุกข์กับกองทุนฟื้นฟูเพื่อชะลอการดำเนินคดี
 - 3.1 หาเอกสารการดำเนินงานขั้นตอนแก้ไขปัญหาหนี้ของกองทุนฟื้นฟูไปยื่นต่อศาล
 5. ทำข้อตกลงระหว่างเครือข่ายเกษตรกรกับธนาคารขอให้ระงับการดำเนินคดีมีเงื่อนไขต่อไปนี้
- 5.1 ถ้ายังไม่ฟ้อง ให้ชะลอการฟ้องไว้ก่อน

5.2 ถ้าฟ้องแล้วยังไม่บังคับคดี ให้ชะลอการบังคับคดีไว้ก่อน

5.3 ถ้ามีการบังคับคดีแล้ว ให้ชะลอการขายทอดตลาดไว้ก่อน

5.4.ณ วันขายทอดตลาดเครือข่ายจะส่งคนไปยกมือคัดค้าน การขายทอดตลาดและติดต่อหน่วยงานอื่นเช่น กชก. เพื่อกู้เงินนำมาไถ่ถอนที่ดินหรือหาเงินจากแหล่งอื่นนำไปประมูลแข่งกับผู้รับซื้อ

5.5.ถ้าขายทอดตลาดแล้วและธนาคารเป็นผู้ซื้อไว้เองให้ชะลอการขับไล่ไว้ก่อน แจ้งไปยังกองทุนฟื้นฟูฯสมาชิกเป็น NPA เพื่อให้กองทุนฟื้นฟูเพิ่มเข้าไปในรายชื่อของ NPA (ตามมติ ครม. 2552) และรอกองทุนฟื้นฟูมาซื้อทรัพย์สินจากธนาคาร

5.6 ถ้าขายทอดตลาดแล้วและผู้อื่นรับซื้อแล้ว จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เครือข่ายจะไม่ปล่อยให้มาถึงขั้นตอนนี้

6. ให้ความรู้ในการฟื้นฟูอาชีพ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของโครงการ การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

1. กลไกการแก้ปัญหานี้ของ กฟก.สามารถแก้ได้เฉพาะหนี้ในระบบและหนี้จากการทำเกษตรเท่านั้น ในขณะที่พบว่า เกษตรกรเป็นหนี้มากถึง 4 แหล่งทั้งจากในระบบและนอกระบบ มีทั้งหนี้จากการทำเกษตรและหนี้จากค่าใช้จ่ายในครัวเรือนซึ่งสูงกว่ารายได้

2 .สมาชิกที่ กฟก.ซื้อหนี้แล้วยังไม่สามารถหาแหล่งรายได้มาชำระหนี้ได้ ดังนั้นการฟื้นฟูอาชีพให้มีแหล่งรายได้ที่เพียงพอเพื่อนำเงินมาชำระหนี้จึงเป็นนโยบายที่สำคัญของ กฟก.

3. การแก้ปัญหานี้เกษตรกรของ กฟก. มีเกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนหนี้ 510,521 ราย(NPA 2,376ราย บังคับคดี 7,754 ราย ดำเนินคดี 13,708 ราย (ข้อมูล30ก.ย.61) ปัจจุบันมีเกษตรกรได้รับการชำระหนี้ 29,229 ราย ซึ่งค่อนข้างมีความล่าช้า

3. นโยบายของรัฐบาล ควร ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพการวิเคราะห์เรื่องที่มาของรายได้ รายจ่าย และหนี้สิน รวมทั้งส่งเสริมการออม ซึ่งพบว่า รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

4. จากการศึกษานโยบายของ 3 รัฐบาลล้วนให้ความสำคัญกับมาตรการแก้หนี้ระยะสั้น เช่นพักชำระหนี้ (ไม่พักดอกเบี้ย) ช่วยปัจจัยการผลิตไร่ละ1,000-1,500 บ. โอนหนี้นอกระบบเข้าสู่ในระบบ

5.สนับสนุนให้แก้ปัญหานี้แบบครบวงจร คือ วางแผนการผลิตให้มีรายได้มาชำระหนี้และค่าใช้จ่ายในครอบครัว สนับสนุนการแปรรูป การตลาดให้เกษตรกร การประกันรายได้จากพืชหลักของเกษตรกรให้มั่นใจในระบบการผลิต

6. รัฐบาลควรสนับสนุนระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจังเพื่อลดต้นทุนการผลิต รักษาระบบนิเวศน์ รักษาสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค

7. รัฐบาลยังไม่มีนโยบายแก้หนี้วิกฤต ที่นำไปสู่การสูญเสียที่ดิน ซึ่งมี 4 ระดับ (ฟุ้งซ่านไล่ ธนาการซื้อทรัพย์ไว้ ขายทอดตลาด บังคับคดี)ซึ่งเครือข่ายเกษตรกรต้องรวมตัวช่วยเหลือกันเอง

8. พบมุมมองทัศนคติต่อการเป็นหนี้ หมุนหนี้ ใช้นี้ การใช้จ่ายในครัวเรือน การออมของเกษตรกร โดยพบว่าจากข้อสรุปของโครงการ การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่ข้อเสนอทางนโยบาย ได้สะท้อนถึงผลการวิจัยของโครงการย่อยทั้ง 3 โครงการ โดยทั้งนี้โครงการย่อยทั้ง 3 โครงการ ได้พัฒนารูปแบบ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาการแก้ไขหนี้ในระบบ

โดยสรุป ทีมวิจัยของทั้ง 3 โครงการ และ 1 โครงการที่สังเคราะห์ความรู้ ได้บทเรียนของการทำวิจัยดังนี้

1. บทเรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการวิจัย ได้แก่ การใช้กระบวนการวิจัยในการหาปัญหา ทดลอง และสรุปผล เพื่อแก้ไขปัญหา

2. บทเรียนที่เกิดจากการทำงานวิจัย หรือผลพลอยได้ที่เกิดจากการใช้กระบวนการวิจัย เช่น การหาคำจำกัดความของลูกหนี้ แนวทางการชำระหนี้ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 กลุ่มโครงการระยะกลางน้ำ มีจำนวน 1 โครงการ

5.1.1 โครงการการบริหารจัดการสวนเกษตรชุมชน ผักไร้สารบ้านพุนทรัพย์ อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนพุนทรัพย์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

รูปแบบการติดตามจะเน้นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากกิจกรรมเดิม และตอบวัตถุประสงค์โครงการวิจัย รูปแบบการติดตามด้านการเงิน เน้นการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

5.2 กลุ่มโครงการระยะปลายน้ำ มีจำนวน 12 โครงการ

5.2.1 โครงการแนวทางการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาร้านอาหารรายย่อยในชุมชนพื้นที่ธุรกิจ พื้นที่ศูนย์อาหาร พนักงานห้างสรรพสินค้าโชคชัย พระรามเก้า กรุงเทพมหานคร

5.2.2 โครงการแนวทางการสร้างเครือข่ายในการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของคลองบางเขน กรุงเทพมหานคร

5.2.3 โครงการการสังเคราะห์องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ในระดับพื้นที่สู่ข้อเสนอทางนโยบาย

5.2.4 โครงการแนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกรหมู่ 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

5.2.5 โครงการบเพียรความรู้ สู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรรวมใจ หมู่ 7 ตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

5.2.6 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรที่เหมาะสมของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ตำบลบางซุด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

5.2.7 โครงการการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลชัยนารายณ์

5.2.8 โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดการด้านการตลาดดินปุ๋ยหมักพร้อมปลูก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

5.2.9 โครงการแนวทางการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบางพลีนคร ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

5.2.10 โครงการรูปแบบการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ ตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้น้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้น้อย อ.บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

5.2.11 โครงการแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนกิ่งเมือง กิ่งชนบท โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดปทุมธานี

5.2.12 โครงการการสำรวจปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 29 ชุมชนในเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

รูปแบบการติดตามโครงการส่วนใหญ่จะดำเนินกิจกรรมในระยะท้ายๆ แล้ว มีบางโครงการที่กิจกรรมดำเนินการเสร็จจุล่งแล้ว รูปแบบการติดตามจึงเน้นไปที่การปิดโครงการเพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับรูปแบบการติดตามการเงิน ที่เน้นปิดโครงการและตอบวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การทิ้งระยะเวลาไว้นานของแต่ละโครงการก่อนดำเนินการปิดโครงการอาจส่งผลต่อรูปแบบการปิดโครงการของพี่เลี้ยง
2. รูปแบบการติดตามด้านการเงิน พยายามอิงตามสภาพความเป็นจริงของทีมวิจัย ณ ปัจจุบันให้ได้มากที่สุด เช่น การดำรงอยู่ของสมาชิกในทีมวิจัยบางท่าน หรือ การเปลี่ยนแปลงทีมวิจัย หัวหน้าโครงการ เป็นต้น

ภาคผนวก ก.

กำหนดการ

การถอดบทเรียนชุดโครงการวิจัยการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

วันที่ 21 – 22 มกราคม 2562

ณ ห้องประชุมสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (ห้องใหญ่) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

วันจันทร์ที่ 21 มกราคม 2562

13.00 – 14.00 น.	ลงทะเบียน
14.00 – 16.00 น.	ประชุมหารือการเตรียมจัดกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย
โดย มูลนิธิชีวิตไท (Local Act)
16.00 น.	Check In เข้าที่พัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันอังคารที่ 22 มกราคม 2562

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.30 น.	กิจกรรมทำความรู้จักเครือข่ายนักวิจัยชุมชน
09.30 – 10.30 น.	กิจกรรมมองอดีต สู่อนาคต (ทบทวนชีวประวัติบุคคล)
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	กิจกรรมทบทวนโครงการวิจัย
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
(โรงอาหารกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต)
13.00 – 14.30 น.	กิจกรรม เราเปลี่ยน โลกเปลี่ยน
14.30 – 15.00 น.	รับประทานอาหารว่าง
15.00 – 16.00 น.	กิจกรรมสร้างความเข้าใจงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
16.00 – 16.30 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
16.30 น.	ถ่ายรูปร่วมกัน เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ภาคผนวก ข.

เวทีประชุม “การถอดบทเรียนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ชุมโครงการแก้ไขปัญหานี้สิน
ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท และฉะเชิงเทรา”

เป้าหมาย

1. เพื่อทบทวนความเข้าใจในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของทีมวิจัยชุมชน
2. เพื่อสรุปบทเรียนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของทีมวิจัยชุมชนในชุดโครงการแก้ไขปัญหานี้สิน ฯ
3. เพื่อสรุปบทเรียนการทำงานหนุนเสริมของพี่เลี้ยงในมูลนิธิชีวิตไทย (Local Act)

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิจัยชุมชน จากชุดโครงการแก้ไขปัญหานี้สิน จำนวน 3 โครงการ ประกอบไปด้วย
 - 1) โครงการ บทเรียน ความรู้ สู่การแก้ไขปัญหานี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรรวมใจหมู่ 7 ตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 2) โครงการ แนวทางการพัฒนาสู่เกษตรชีววิถี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มพัฒนาเกษตรกร หมู่ 7 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 3) โครงการ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สิน ด้วยรูปแบบการเกษตรครบวงจรของกลุ่มส่งเสริมการเกษตรครบวงจร ต.บางซุด อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท
2. พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจากมูลนิธิชีวิตไทย (Local Act)

กำหนดการ

วันที่ 21 – 22 มกราคม 2562

สถานที่ ณ ห้องประชุมสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (ห้องใหญ่) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์
รังสิต

วันจันทร์ที่ 21 มกราคม 2562

13.00 – 14.00 น.	ลงทะเบียน
14.00 – 16.00 น.	ประชุมหารือการเตรียมจัดกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย โดย มูลนิธิชีวิตไทย (Local Act)
16.00 น.	Check In เข้าที่พัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันอังคารที่ 22 มกราคม 2562

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.30 น.	กิจกรรมทำความรู้จักเครือข่ายนักวิจัยชุมชน
09.30 – 10.30 น.	กิจกรรมมองอดีต สู่อนาคต (ทบทวนชีวประวัติบุคคล)
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	กิจกรรมทบทวนโครงการวิจัย
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน (โรงอาหารกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต)
13.00 – 14.30 น.	กิจกรรม เราเปลี่ยน โลกเปลี่ยน
14.30 – 15.00 น.	รับประทานอาหารว่าง
15.00 – 16.00 น.	กิจกรรมสร้างความเข้าใจงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
16.00 – 16.30 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
16.30 น.	ถ่ายรูปร่วมกัน เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

แผนการดำเนินงาน 22 มกราคม 2562

วันเวลา	กิจกรรม	เป้าหมาย	กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ	การเตรียมอุปกรณ์
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน			พื้มาร์ท พิมพ์ เบญ เล็ก - รับลงทะเบียน - ติดป้ายชื่อนักวิจัยชุมชน	พื้มาร์ท -เตรียมเอกสารลงทะเบียน -ติดตั้งโปรเจคเตอร์ -โน้ตบุค
09.00 – 09.30 น.	กิจกรรมทำความรู้จัก เครือข่ายนักวิจัยชุมชน	เพื่อละลายพฤติกรรมและสร้างความคุ้นเคย การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กระบวนการ	พื้มาร์ท/พื้ตัก นำกิจกรรม -ผู้ช่วยแจกกระดาษ+สี ให้นักวิจัยคนละ 1ชุด และเขียนชื่อ ไว้ที่มุมกระดาษ - นักวิจัยจับคู่กับเพื่อนในห้อง - นักวิจัยวาดใบหน้าของเพื่อน ไปที่ละส่วน - นักวิจัยเปลี่ยนคู่ ให้อยู่คนละชุมชน - นักวิจัยเขียนความคาดหวังต่อการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น -ทีมวิทยากรสรุปความคาดหวังขึ้นกระดาน	พิมพ์ เบญ เล็ก - แจกกระดาษ A4+สี คนละ 1ชุด	
09.30 – 10.30 น.	กิจกรรมมองอดีต สู่อนาคต (ทบทวนชีวประวัติบุคคล)	1) เพื่อให้นักวิจัยทบทวนตนเอง <u>เครื่องมือที่ใช้</u> เส้นทางชีวิต (Timeline)	1) พื้มาร์ท ดำเนินการอธิบายภาพรวม เป้าหมายของงาน 2) พื้ตักชี้แจงกิจกรรม กำหนดหัวข้อ - เหตุการณ์สำคัญในชีวิต - จุดเปลี่ยนในชีวิตที่เป็นทางบวกและทางลบ - เส้นทางการเป็นหนี้/สาเหตุการเป็นหนี้-เป็นหนี้ในช่วงเวลาใด โดยใช้ปากกาหลากสีที่ต่างจากเดิม -อธิบายพร้อมยกตัวอย่างการเขียนเส้นทางชีวิต	1.พื้มาร์ท ผู้ดำเนินรายการหลัก 2.พื้ตัก วิทยากร 3.พื้จิบ เขียน Timeline 4.พิมพ์ เล็ก เบญ เตรียมฟลิปชาร์ต (ครึ่งฟลิปชาร์ต) สำหรับการยกตัวอย่างแพะหน้าห้อง	กระดาษฟลิปชาร์ตครึ่งแผ่น ปากกาเคมี กระดาษขาว

			(Timeline) พี่จ๊อบช่วยขึ้นฟิลิปชาร์ท 3) ผู้ช่วย แจกกระดาษฟิลิปชาร์ทให้นักวิจัยชุมชน คนละ 1 แผ่น และปากกาเคมี 4) ผู้ช่วยประจำกลุ่ม เพื่อช่วยดูแลการเขียนให้ นักวิจัย 5) นักวิจัยกลับไปประจำกลุ่ม /นำเสนอ แลกเปลี่ยนชีวิตของตนเอง	และเตรียมอุปกรณ์ และแจก ฟิลิปชาร์ท คนละ 1 แผ่น พร้อมปากกาเคมี	
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง				
10.45 – 12.00 น.	กิจกรรมทบทวน โครงการวิจัย	1. เพื่อให้ นักวิจัยทบทวน กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตลอดทั้งโครงการ <u>เครื่องมือที่ใช้</u> เส้นทางชีวิต (Timeline) 2. เพื่อทบทวนการบริหารจัดการทีม วิจัย <u>เครื่องมือที่ใช้</u> ผังองค์กร/mind map	1.พี่มาร์ทแบ่งกลุ่มนักวิจัย เป็น 3 กลุ่ม 2.พี่มาร์ท พี่ต๊าก พี่จ๊อบ เป็นกระบวนการประจำกลุ่ม <u>การทบทวนกระบวนการ</u> -จุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำงานวิจัย -กิจกรรมที่ดำเนินไปแล้ว /การวางแผน /วิธี เครื่องมือที่ใช้/ผลที่ได้/ปัญหา อุปสรรคที่เจอแต่ละ กิจกรรม/	1.พิมพ์ เล็ก เบญญ เตรียม กระดาษฟิลิปชาร์ท ปากกา ประจำกลุ่ม	กระดาษฟิลิปชาร์ท ปากกา โพสอิท กระดาษขาว
13.00 – 13.15 น.	กิจกรรมสนทนาการ	พิมพ์ เล็ก เบญญ			
13.15 – 14.30 น.	เราเปลี่ยนโลกเปลี่ยน	1) เพื่อให้ทีมวิจัยทบทวนการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการ ทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ ตนเอง/ครอบครัว/ทีมวิจัย/ชุมชน ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง	1. ทีมวิจัยทบทวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจาก การทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - การเปลี่ยนแปลงตนเอง/ครอบครัว/ทีมวิจัย/ ชุมชน/การสนับสนุนจากภายนอก การเชื่อมเข้า มาของคน หน่วยงานนอกชุมชน -สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	พิมพ์ เล็ก เบญญ เตรียมฟิลิป ชาร์ท +ปากกา กระดาษขาว สำหรับเขียนผังใยแมงมุม	

		<u>เครื่องมือ ใช้ผังใยแมงมุม</u> -การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างการ ทำงาน มีอะไรบ้าง /เปลี่ยน อย่างไร -การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจาก การทำงาน -การเปลี่ยนแปลงอะไรที่ทีมวิจัยคิด ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย	2. ให้คะแนนการเปลี่ยนแปลง -นักวิจัยเขียนลงคะแนนในผังใยแมงมุม โดยใช้ ปากการคนละสี 3. การสนับสนุน เชื่อมโยงกับ คน หน่วยงานนอก ชุมชน 4. ใช้การหมุนเวียน แลกเปลี่ยนนำเสนอในกลุ่ม ย่อย		
14.30 – 16.00 น	กิจกรรมสร้างสรรค์ปัญหา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	1. เพื่อทบทวนสิ่งที่ได้จากการ ทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น -สิ่งที่ทำได้ดี (ความสำเร็จที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานวิจัย) -สิ่งที่ต้องการทำต่อ ให้สำเร็จ มี อะไรบ้าง จะทำอะไร/มีวิธีการ อะไรให้เกิดความสำเร็จ 2. เพื่อทบทวนความเข้าใจใน งานวิจัยเพื่อถิ่น -พินิจสรุปเชื่อมโยงการถอด บทเรียนกับการการทำงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น	1. เพื่อทบทวนสิ่งที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น 1.1 ทีมผู้ช่วยแจกกระดาษให้นักวิจัยเขียน 1) สิ่งที่ได้ดี/สำเร็จ เขียนลงกระดาษรูป ผลไม้ 2) สิ่งที่ต้องการทำต่อ เขียนลงกระดาษรูป ใบไม้ 1.2 นักวิจัยนำกระดาษมาแปะ ฟลิปชาร์ตต้นไม้	-แจกกระดาษรูปผลไม้/ใบไม้ ให้ทุกคน -เตรียมกระดาษกาว ม้วน สำหรับติดต้นไม้	
16.00 – 16.30 น	กิจกรรมประเมินผลการจัด กิจกรรม	เพื่อประเมินสิ่งที่ได้จากการเข้า ร่วมเวทีถอดบทเรียน	1. ประเมินความรู้สึก (หน้ายิ้ม/หน้าเฉย/หน้าบึ้ง) 2. แจกกระดาษให้นักวิจัยทุกคน (เขียนชื่อย่อ พื้นที่) เขียนสิ่งที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น		